

Burgerpeiling in Ten Boer

Age Stinissen

Kübra Ozisik

Juli 2016

OS | **ONDERZOEK**
STATISTIEK
G R O N I N G E N

Gemeente
Groningen

Inhoud

Samenvatting	4
1. Inleiding	5
Anleiding en doel van het onderzoek	5
Leeswijzer	5
2. Respons	6
Enquêteerrespons	7
3 De woon- en leefomgeving	9
Wonen in het dorp	9
Veiligheid en overlast	10
Onderhoud	11
Voorzieningen	12
De tevredenheid over voorzieningen per dorp	13
4 De gemeente	15
Algemeen	15
Vertrouwen en meningen	15

Stellingen over de gemeente	15
De zorg voor de woon- en leefomgeving.	16
Betrekken van inwoners	17
Inzet van de bevolking zelf	18
Slotvragen.	19
5 Gezondheid, welzijn en zelfredzaamheid	20
Gezondheid en welzijn	20
Inzet voor anderen	23
Zelfredzaamheid	24
6 De dorpen	28
Garmerwolde	28
Sint Annen	30
Lellens	31
Bijlage 1 de enquête	32
Bijlage 2: Tabellenbijlage	44
Colofon	59

Samenvatting

De gemeente Ten Boer wil graag de mening horen van haar inwoners op het gebied van de woon- en leefomgeving, voorzieningen, welzijn en zorg, de samenredzaamheid en het functioneren van de gemeente. Onderzoek en Statistiek Groningen (O&S) heeft daartoe een enquête over deze onderwerpen aan de inwoners voorgelegd. In totaal hebben ruim 400 inwoners de enquête ingevuld. De uitslagen van de enquête zullen onder meer gebruikt worden voor de dorpsvisies van de verschillende dorpen in de gemeente.

De resultaten:

Meer dan 95 procent van de inwoners vindt het prettig om in het dorp te wonen. Bijna iedereen voelt zich thuis in het dorp en weinig inwoners zouden snel weggaan uit het dorp. Ook voelen bijna alle inwoners zich in het algemeen veilig in hun dorp. Wel komen er onveilige verkeerssituaties voor, ruim 60 procent geeft aan dat dit vaak of soms voorkomt.

Negatief is dat veel inwoners vinden dat hun dorp de afgelopen jaren achteruit is gegaan. Vooral de inwoners van Ten Post en Woltersum geven dit aan.

Over de meeste voorzieningen in de gemeente zijn de bewoners tevreden, dit ondanks het feit dat de dorpen weinig voorzieningen kennen. Alleen over de jongerenvoorzieningen en het openbaar vervoer tussen de dorpen zijn weinig mensen tevreden.

Er is over het algemeen veel vertrouwen in het bestuur van de gemeente. Ruim 40 procent heeft veel vertrouwen in de wijze waarop de gemeente wordt bestuurd. Maar toch nog 15 procent heeft weinig tot geen vertrouwen.

De inwoners van Ten Boer beoordelen hun eigen gezondheid gemiddeld met een 7,6. 7 Procent geeft de eigen gezondheid een onvoldoende.

Over het algemeenervaart de meerderheid van de inwoners nauwelijks tot geen belemmering van bepaalde aspecten, zoals het fysiek functioneren, om deel te nemen aan de maatschappij. Daarnaast voelt ook ruim de helft van de inwoners zich vrijwel nooit eenzaam.

Inzet voor een ander of een maatschappelijke doel zien we vaak in de vorm van vrijwilligerswerk of hulp aan buren. Verder waarderen de inwoners van de dorpen de inspanningen van de gemeente om inwoners volledig te laten deelnemen aan de maatschappij met een cijfer tussen de 5,6 en 7,8.

De dorpsverenigingen van Garmerwolde, Sint Annen en Lellens hebben een aantal vragen aan het onderzoek toe laten voegen.

1. Inleiding

Aanleiding en doel van het onderzoek

Aanleiding

De gemeente Ten Boer wil graag de mening van haar inwoners leren kennen op het gebied van de woon- en leefomgeving, voorzieningen, welzijn en zorg, de samen redzaamheid en het functioneren van de gemeente.

Daarom heeft de gemeente Ten Boer Onderzoek en Statistiek Groningen (O&S) gevraagd de inwoners een enquête over deze onderwerpen voor te leggen. De onderwerpen die aan de orde komen zijn ook opgenomen in de Burgerpeiling van KING, het Kwaliteits Instituut Nederlandse Gemeenten, die in veel gemeenten wordt uitgevoerd.

Doele

Het doel van dit onderzoek is tweeledig:

Ten eerste is de gemeente samen met de dorpen bezig met het maken van dorpsvisies. De resultaten van dit onderzoek vormen een basisonderdeel voor deze visies.

Ten tweede wil de gemeente Ten Boer zich kunnen vergelijken met andere gemeenten. Dit kan door de resultaten van de enquête in te voeren op de site 'waarstaatjegemeente.nl' van KING

Opzet van het onderzoek

Voor de uitvoering van het onderzoek is een enquête opgesteld op basis van de burgerpeiling van KING. Inclusief een module over 'zelfredzaamheid'. Aan deze enquête zijn nog vragen toegevoegd speciaal gericht op de gemeente Ten Boer en/of op de diverse dorpen daar binnen. Dit alles in de vorm van een internetenquête. (Zie bijlage 1 voor de enquête.)

De bewoners van alle woonadressen in de gemeente hebben een brief ontvangen met daarin een persoonlijke inlogcode waarin zij worden uitgenodigd de enquête op de website www.tenboeronline.nl in te vullen. De enquête is gehouden in de maand april 2016 met een uitloop in mei 2016.

Ten Boer-panel

Aan het einde van de enquête is aan de inwoners gevraagd of zij lid willen worden van het in 2016 opgerichte Ten-Boer panel. Hiermee wil Onderzoek en Statistiek de gemeente Ten Boer in staat stellen om haar inwoners in de toekomst snel en gemakkelijk naar hun mening te kunnen vragen.

Leeswijzer

De opbouw van dit rapport is als volgt: We bespreken eerst de respons, verdeeld naar dorp en naar persoonlijke kenmerken. In de hoofdstukken 3, 4 en 5 gaan we in op de resultaten van de enquête. Hoofdstuk 3 gaat over de woon- en leefomgeving en de voorzieningen en hoofdstuk 4 over de relatie van de inwoners met de gemeente. In hoofdstuk 5 gaan we in op gezondheid en welzijn, de zelfredzaamheid van de inwoners de inzet van de inwoners voor anderen en het verenigingsleven. In hoofdstuk 6, tenslotte, komen enkele vragen aan de orde die de afzonderlijke dorpen aan het onderzoek hebben toegevoegd. Aan het eind van het rapport is een tabellenbijlage opgenomen

2. Respons

Enquêterespons

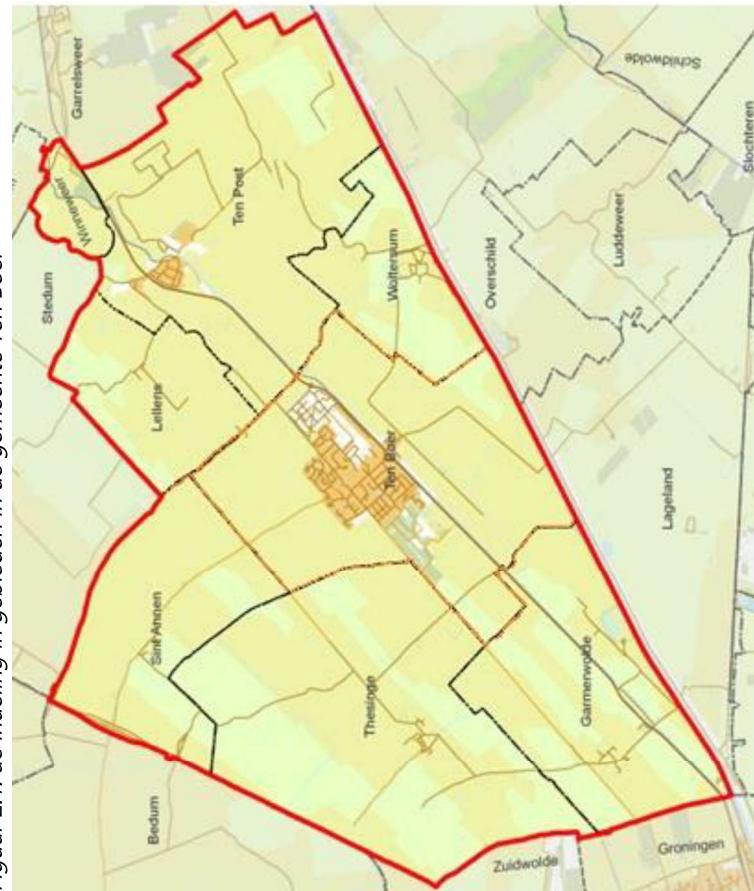
De enquête is breed verspreid in de gemeente. Er zijn ruim 3.000 verstuurd, aan elk woonadres een. Daarop hebben 409 inwoners van de gemeente Ten Boer aan de enquête meegedaan. Daarvan hebben 373 de enquête volledig ingevuld. In de enquête zijn naast gesloten vragen ook een aantal open vragen gesteld. Verder was het vaak mogelijk om een gegeven antwoord toe te lichten in een open veld.

Tabel 2.1 De respons per dorp

Dorp	aantal	percentage	gebied
Ten Boer	228	56	Ten Boer
Garmerwolde	47	11	Garmerwolde
Thesinge	2	0	Geen enquête
Sint Annen	23	2	Sint Annen
Ten Post	37	9	Ten Post e.o.
Winneweer	6	1	Ten Post e.o.
Lellens	9	2	Lellens
Woltersum	19	5	Woltersum
dorp onbekend/niet afgemaakt	38	9	
Totaal	409	100	

Tabel 2.2 Respons naar leeftijd en geslacht

leeftijdsgroep	mannen	vrouwen	totaal
18 tot en met 29 jaar	4	6	10
30 tot en met 39 jaar	15	13	29
40 tot en met 54 jaar	51	61	114
55 tot en met 64 jaar	53	37	93
65 tot en met 74 jaar	67	33	103
75 jaar en ouder	12	6	19
Totaal	202	156	358

Figuur 2.1: de indeling in gebieden in de gemeente Ten Boer

Betrouwbaarheid van de resultaten.

Om de resultaten van een onderzoek voldoende betrouwbaar te laten zijn is een minimum aantal respondenten nodig. Gangbaar is een betrouwbaarheid van 90 tot 95 procent na te streven. Voor een betrouwbaarheid van 95 procent zijn bij de 3.000 huishoudens die de gemeente heeft 340 respondenten nodig, met 373 respondenten die de enquête helemaal hebben ingevuld aan die norm voldaan.

Van de afzonderlijke dorpen heeft alleen het dorp Ten Boer (bijna) voldoende respondenten. De andere dorpen hebben weinig inwoners en weinig respondenten. Voor deze andere dorpen zullen we de uitkomsten als indicatief beschouwen. Bij de grafieken en tabellen zijn Ten Post en Winnenweer samen genomen. Thesinge is er niet in meegenomen want daar zijn geen enquêtes afgenomen. De dorpsvereniging van Thesinge heeft zelf een onderzoek uitgevoerd. De andere dorpen zijn allemaal apart meegenomen in het onderzoek omdat de uitkomsten worden gebruikt bij het maken van de afzonderlijke dorpsvisies.

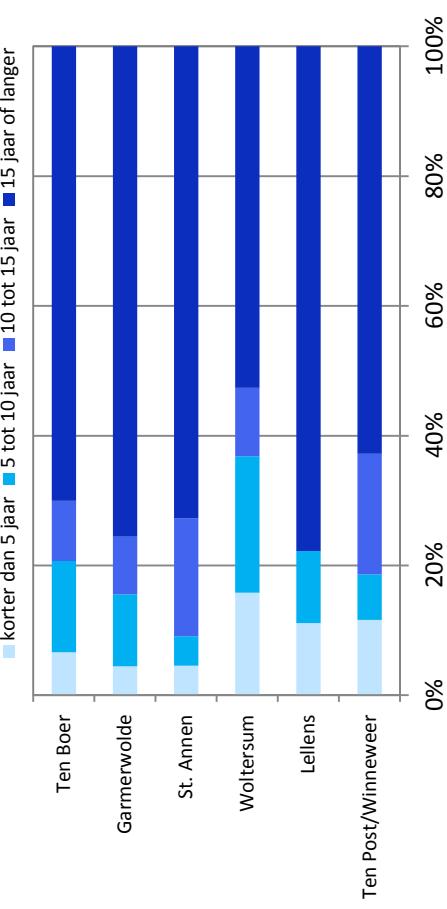
Als we bij de respons kijken naar kenmerken van de inwoners zien we dat er meer mannen dan vrouwen hebben meegedaan. Naar leeftijd zijn de groepen tot en met 39 jaar sterk ondervertegenwoordigd en is de groep van 65 tot en met 74 jaar oververtegenwoordigd. Qua opleidingsniveau heeft meer dan de helft mbo- of hbo-niveau. Het grootste deel is of in loondienst of gepensioneerd. Meer dan driekwart van de respondenten maakt deel uit van een huishouden van twee volwassenen, met of zonder kinderen. Er is ook gevraagd naar het inkomen. Meer dan een kwart heeft op deze vraag geen antwoord gegeven. Van de overige zitten de meesten tussen de € 1800,- tot € 2700,- netto per maand. Zie ook de tabellenbijlage.

We hebben ook gevraagd hoe lang de mensen al in hun dorp wonen. De resultaten daarvan vindt u in tabel 2.3. Veel mensen wonen al meer dan 15 jaar in hun dorp. De verschillen tussen de dorpen zijn klein. De tabel is uiteraard exclusief de mensen die geen dorp hebben opgegeven.

Tabel 2.3 Antwoord op de vraag: Hoe lang woont u in dit dorp?

Periode	aantal	percentage
Korter dan 2 jaar	10	3%
2 tot 5 jaar	17	5%
5 tot 10 jaar	47	13%
10 tot 15 jaar	40	11%
15 jaar of langer	255	69%
Totaal	369	100%

Figuur 2.2 Hoe lang wonen de inwoners in de verschillende dorpen?

3 De woon- en leefomgeving

Wonen in het dorp

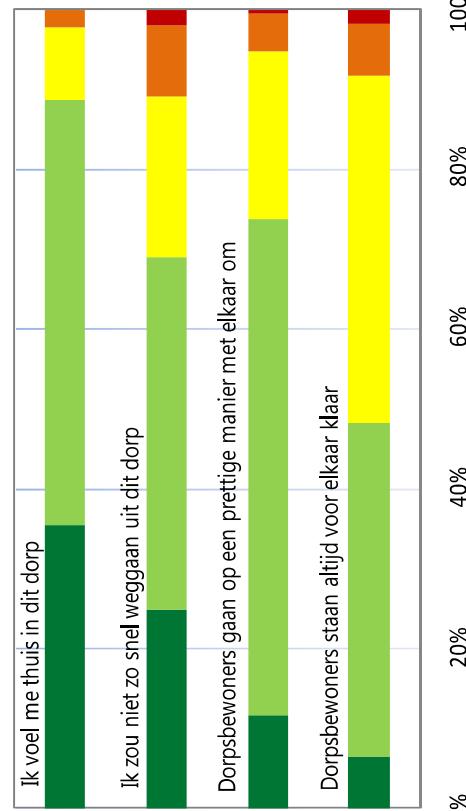
Als eerste hebben we aan de inwoners gevraagd hoe prettig ze het vinden om in hun dorp te wonen. De inwoners konden beoordelen met een cijfer van een 1 (zeer onprettig) tot een 10 (zeer prettig). Ook hebben we ze een aantal stellingen voorgelegd over het leven in het dorp. Zie tabel 3.1 en figuur 3.1.

Tabel 3.1 Hoe prettig vindt u het om in uw dorp te wonen? (Schaal van 1 tot 10.)

	aantal	percentage
2	1	0%
4	4	1%
5	12	3%
6	19	5%
7	91	23%
8	168	42%
9	71	18%
10	36	9%
Totaal	402	100%

De meeste bewoners antwoordden positief op de stellingen. Bijna iedereen voelt zich thuis in het dorp. Ook zouden weinig inwoners snel weggaan uit het dorp. Bij de meeste stellingen is er tussen de dorpen weinig verschil. Bij de stelling 'Dorpsbewoners staan altijd voor elkaar klaar.' zijn de verschillen het grootst. (zie figuur 3.2 en de tabellen 9 tot en met 12 in de bijlage)

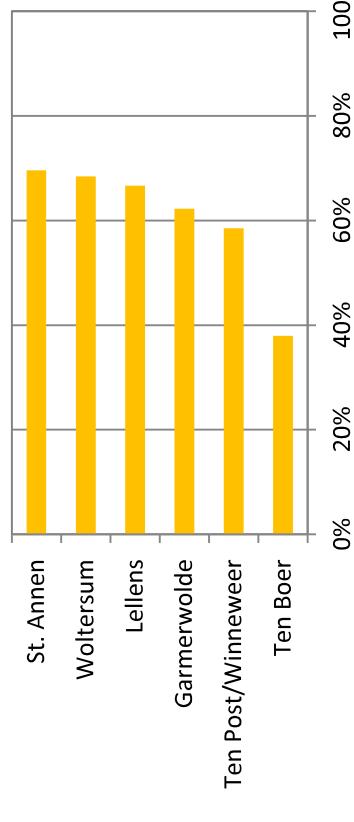
Figuur 3.1 Stellingen over het leven in het dorp

Meer dan 95 procent van de bewoners vinden het prettig om in hun dorp te wonen. Slechts enkele inwoners van het dorp Ten Boer geven hele lage beoordelingen. Ruim twee derde oordeelt zelfs met een acht of hoger. De gemiddelde waardering over de hele gemeente is een 7,9. Lellens, Woltersum, Sint Annen en Garmerwolde hebben gemiddeld meer dan een 8 gekregen.

Aan de respondenten is ook de open vraag gesteld: heeft u suggesties om uw dorp te verbeteren? De uitkomsten van deze vraag zijn per dorp ter beschikking gesteld van de gemeente Ten Boer.

Figuur 3.2 Percentage dat 'het eens is met de stelling 'Dorpsbewoners staan altijd voor elkaar klaar.' per dorp

Veiligheid en overlast

We hebben de inwoners een aantal stellingen voorgelegd over veiligheid en overlast. In de tabellen 3.2 tot en met 3.4 staan de resultaten. De respondenten die antwoordden met geen mening/weet niet zijn hier niet meegeteld en buiten beschouwing gelaten.

Meer dan 90 procent voelt zich veilig in het dorp. 8 Procent soms niet. Deze 8 procent vinden we verspreid over de diverse dorpen.

Overlast van dorpsbewoners komt niet veel voor, maar wel in meerdere dorpen (Ten Boer, Woltersum, Garmerwolde en Sint Annen).

Onveilige verkeerssituaties komen daarentegen wel voor, 61 procent zegt 'vaak' of 'soms'. We zien dit relatief het meest in Ten Post. 61 Procent van de inwoners heeft te maken met onveilige verkeerssituaties. Er is weinig verschil tussen de dorpen, in elk dorp kent men wel 'vaak' onveilige verkeerssituaties.

Tabel 3.2 antwoord op de vraag: Voelt u zich veilig in uw dorp?

	Aantal	percentage
Ja, altijd	149	37%
Ja, meestal	220	54%
Soms wel, soms niet	33	8%
Nee, meestal niet	1	0%
Nee, (vrijwel) nooit	1	0%
Totaal	404	100%

Tabel 3.3 In welke mate ervaart u overlast van dorpsbewoners?

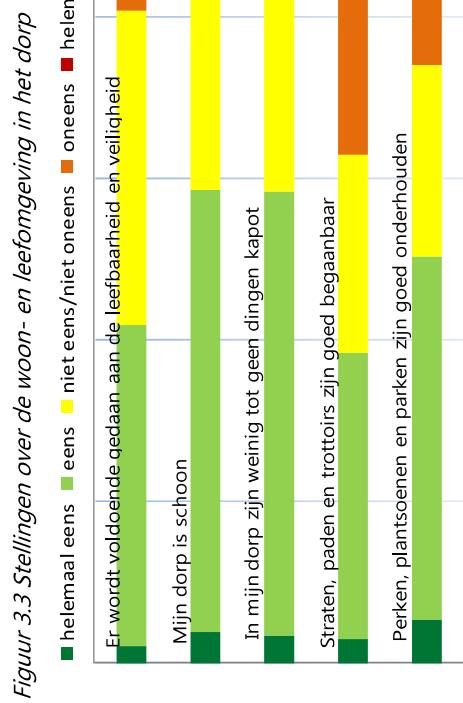
	Aantal	percentage
Heel veel/	1	0%
Veel	20	5%
Niet veel/niet weinig	80	20%
Weinig	106	26%
Nauwelijks tot geen	196	48%
Totaal	404	100%

Tabel 3.4 Hoe vaak heeft u te maken met onveilige verkeerssituaties in uw dorp?

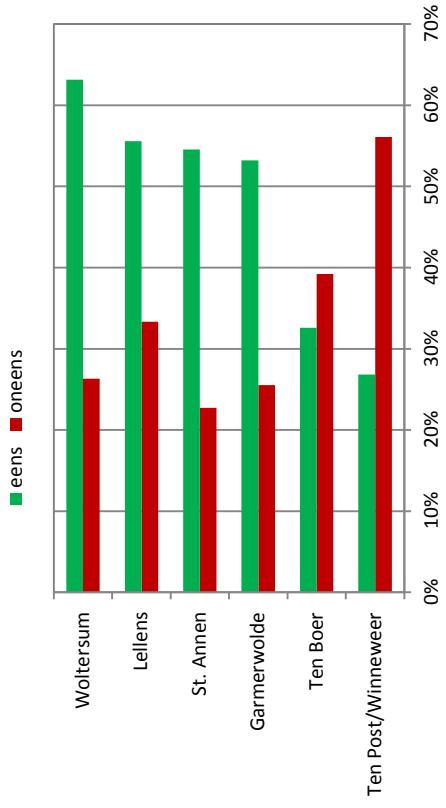
	aantal	percentage
Vaak	73	18%
Soms	176	43%
Zelden	85	21%
(Vrijwel)nooit	69	17%
Totaal	404	100%

Onderhoud

We hebben een aantal vragen gesteld over het onderhoud en de leefbaarheid van het dorp. De resultaten vindt u in figuur 3.3. We zien dat bij de stellingen de inwoners overwegend positief zijn. Een meerderheid is het eens met de stellingen. Toch zien we bij elke stelling dat een percentage tussen de 16 en 37 procent het oneens is. Vooral de paden en trottoirs zijn volgens lang niet iedereen goed begaanbaar. Dit is zoals te zien is in figuur 3.4 vooral in Ten Post en Ten Boer het geval. (Zie voor alle cijfers de tabellen 16 tot en met 20 in de tabellenbijlage.)

Figuur 3.3 Stellingen over de woon- en leefomgeving in het dorp

Figuur 3.4 percentage dat het eens of oneens is met de stelling Straten, paden en trottoirs in mijn dorp zijn goed begaanbaar naar dorp

De helft van de inwoners ziet geen verandering. Van de overige inwoners zien meer een achteruitgang dan een vooruitgang. Dit is bij alle dorpen het geval. In figuur 3.5 zien we per dorp het verschil tussen het percentage inwoners dat een achteruitgang heeft gezien en het percentage dat een vooruitgang heeft gezien in procentpunten.

Door de kleine aantallen valt ook hier over afzonderlijke dorpen geen harde uitspraken te doen. Globaal zien we dat de inwoners van Ten Post/Winneweer en Woltersum negatiever zijn dan gemiddeld en die vanuit Garmerwolde, Lellens en Sint Annen positiever. Bij deze vraag valt op dat een relatief groot deel heeft aangegeven het niet te weten of geen antwoord heeft ingevuld.

Ook hebben we gevraagd of de dorpen naar de mening van de inwoners de afgelopen jaren vooruit gegaan zijn, achteruit gegaan zijn of gelijk zijn gebleven. Het gaat hier om de omgang tussen dorpsbewoners, de veiligheid, en de staat van de openbare ruimte.

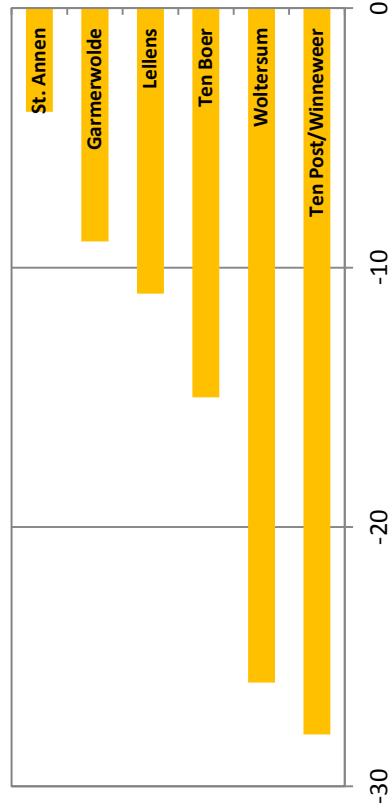
Tabel 3.5 'Is uw dorp de afgelopen jaren voor- of achteruit gegaan?'

	Aantal	percentage
Duidelijk vooruitgegaan	11	3%
Enigszins vooruitgegaan	57	15%
Niet vooruit- of achteruitgegaan	196	51%
Enigszins achteruitgegaan	88	23%
Duidelijk achteruitgegaan	29	8%
Totaal	404	100%

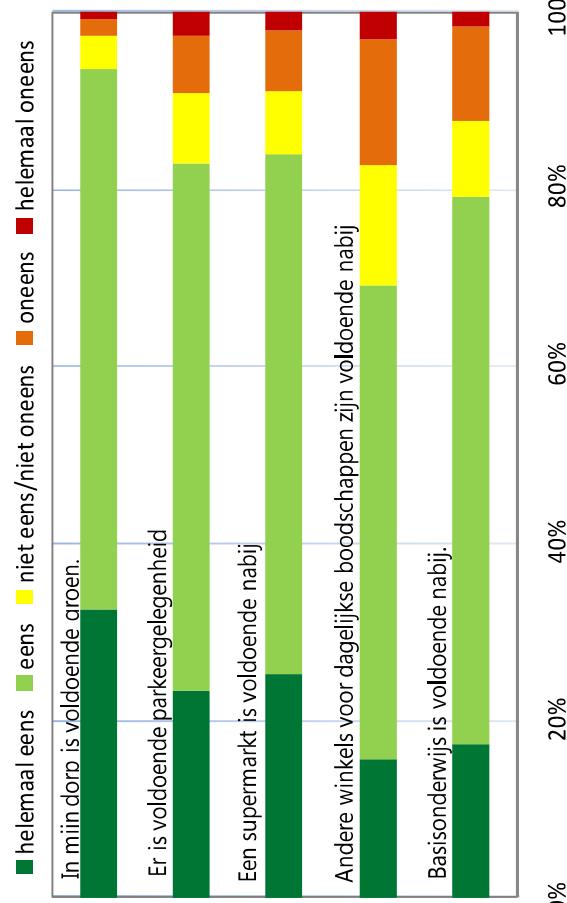
Voorzieningen

Bij de inwoners is geïnventariseerd wat zij vinden van de voorzieningen in de gemeente als totaal en in de dorpen afzonderlijk. In figuur 3.6 staat of bepaalde voorzieningen volgens de burgers van Ten Boer voldoende aanwezig en dichtbij zijn. Figuur 3.7 behandelt de tevredenheid over diverse voorzieningen.

Figuur 3.5 Verschil tussen voor- en achteruitgang de afgelopen jaren per dorp in procentpunten

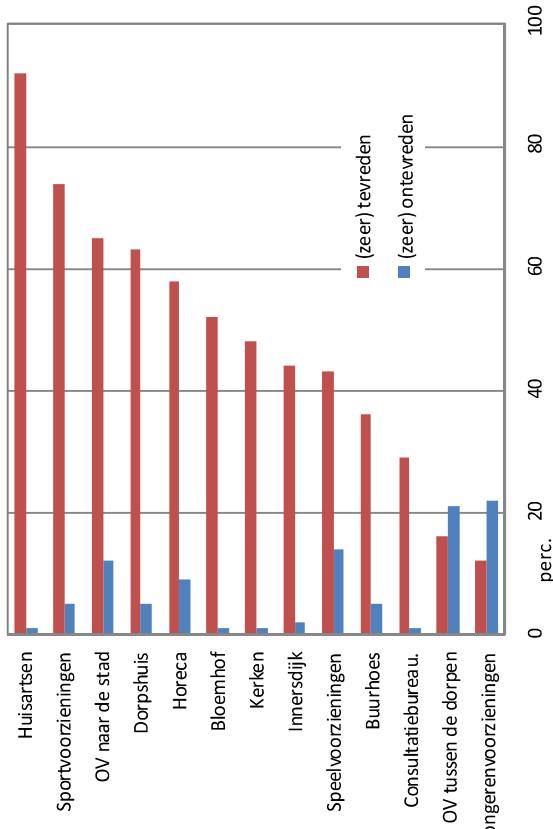

Figuur 3.6 Aanwezigheid en nabijheid van voorzieningen

Over het algemeen zijn de inwoners tevreden over de nabijheid van voorzieningen. Het minst tevreden zijn de inwoners over de nabijheid van winkels voor dagelijkse boodschappen.

Figuur 3.7 Tevredenheid over voorzieningen

De tevredenheid over voorzieningen per dorp

Tabel 3.6 laat zien in welke dorpen de inwoners het minst of het meest vinden dat de voorzieningen aanwezig en voldoende nabij zijn. In tabel 3.7 is te zien in welke dorpen de inwoners het meest of het minst tevreden zijn over de voorzieningen. Als in de tabel een kruisje staat dan zijn er zeer weinig inwoners die hier hun mening over hebben gegeven. (Zie ook de tabellenblad tabellen 22 tot en met 39.)

Over het algemeen zijn de inwoners van het dorp Ten Boer het meest tevreden over de aanwezigheid en nabijheid van voorzieningen. De inwoners van Ten Post/Winneweer zijn hierover het minst tevreden. Dit geldt vooral voor de winkels voor de dagelijkse boodschappen.

Over het openbaar vervoer zijn de inwoners uit Garmerwolde/Sint Annen en Woltersum het minst tevreden. Over de horeca zijn vooral inwoners van Ten Post onttevreden. We zien dat over het algemeen de mensen uit de kleinere dorpen het meest tevreden zijn over hun dorpshuis. Verder zijn de verschillen tussen de dorpen klein.

Bij de voorzieningen consultatiebureau, Bloemhof, Innerveldijk, het openbaar vervoer tussen de dorpen, het Buurhoses en de kerken hebben meer dan 35 procent van de mensen weet niet/geen antwoord ingevuld.

Tabel 3.6 Teverdenheid over aanwezigheid en nabijheid van voorzieningen per dorp

Nabijheid voorzieningen	perc. mee eens	perc. mee eens	perc. mee eens	perc. mee eens
Basisonderwijs nabij	89%	Ten Boer	Winneweer	
Nabijheid Supermarkt	84%	Ten Boer	Ten Post/ Winneweer	
Winkels dagelijks nabij	83%	Ten Boer	Ten Post/ Winneweer	
Groen	79%	Ten Boer	Ten Post	Ten Post
Parkeergelegenheid	68%	Winneweer		

De inwoners van de gemeente Ten Boer zijn over de meeste voorzieningen tevreden. De huisartsen scoren met 92 procent tevredenheid het hoogste. Over het openbaar vervoer, jongerenvoorzieningen en speelvoorzieningen zijn meer mensen ontevreden. Over jongerenvoorzieningen is 22 procent ontevreden. Er is gevraagd naar het openbaar vervoer tussen de dorpen is meer dan 21 procent ontevreden, over het openbaar vervoer naar de stad is 12 procent ontevreden.

Tabel 3.7 Tevredenheid over voorzieningen per dorp

Voorzieningen	perc. tevreden	meeste tevreden	minst tevreden
Huisartsen	92%	Ten Boer/ Lehlens/Woltersum	Ten Post
Sportvoorzieningen	74%	Woltersum	St. Annen
OV naar de stad	65%	Ten Post	Woltersum/ St. Annen
Dorpshuis	63%	St. Annen	Ten Boer
Horeca	58%	Woltersum	Ten Post
Bloemhof	52%	Ten Boer	x
Kerken	48%	Lellens	x
Innerveldijk	44%	Ten Boer/Lellens	x
Speelvoorzieningen	43%	Winneweer/St.Annen	Ten Boer/Ten Boer
Buurhoses	36%	Ten Boer	x
Consultatiebureau.	29%	Diverse	x
OV tussen de dorpen	16%	Ten Post	St. Annen
Jongerenvoorzieningen	12%	St. Annen	Woltersum

4 De gemeente

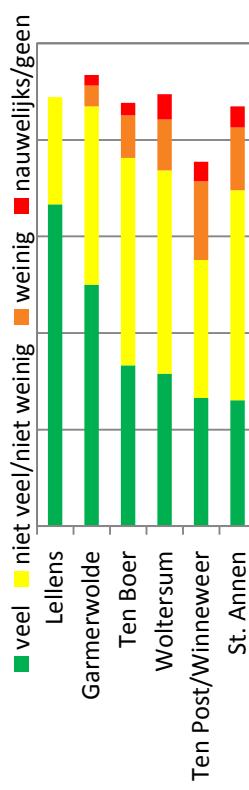
Algemeen

Bij de inwoners is geïnventariseerd wat zij vinden van het bestuur van de gemeente, de communicatie, en het betrekken van inwoners bij de dorpsgerichte aanpak door de gemeente. Daarnaast hebben we de inwoners een vraag gesteld over de aankomende indeling bij de gemeente Groningen.

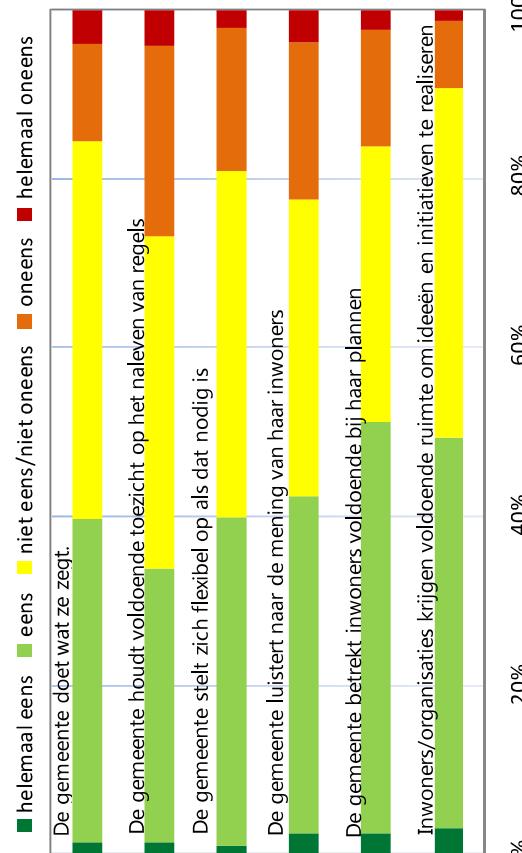
Vertrouwen en meningen

Als eerste hebben we gevraagd naar het vertrouwen in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd. Er blijkt dat meer mensen veel vertrouwen hebben in de gemeente dan weinig vertrouwen. De inwoners van Lellens en Garmerwolde hebben het meeste vertrouwen.

Figuur 4.1 Vertrouwen in het bestuur van de gemeente naar dorp

Figuur 4.2 mening over stellingen over de gemeente als organisatie.

Tabel 4.1 Vertrouwen in het bestuur van de gemeente

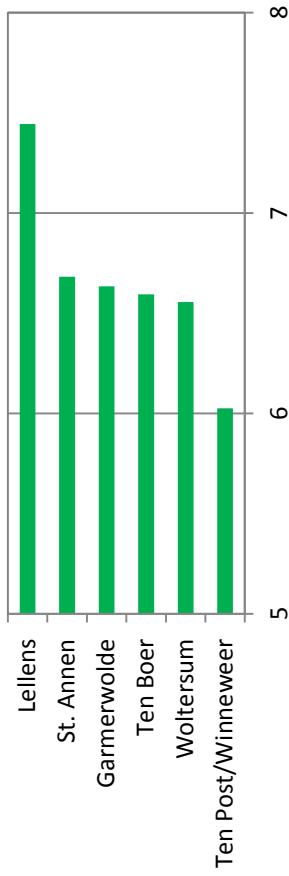
	aantal	Percentage
Heel veel	6	2%
Veel	133	39%
Niet veel/niet weinig	155	45%
Weinig	37	11%
Nauwelijks tot geen	13	4%
Totaal	344	100%

Stellingen over de gemeente

We hebben de inwoners een aantal stellingen over de gemeente als organisatie voorgelegd, zie figuur 4.2.

Over het algemeen zijn de inwoners het meer eens dan oneens met de stellingen. Het meest positief zijn de inwoners over de stelling: 'Inwoners en organisaties krijgen voldoende ruimte om ideeën en initiatieven te realiseren,' hier is 49 procent het mee eens, en 'De gemeente betreft inwoners voldoende bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen.' waar 51 procent het mee eens is. Met de stelling: 'De gemeente houdt voldoende toezicht op het naleven van regels.' is 33 procent het eens en 26 procent het niet eens. Over deze stellingen hebben gemiddeld een kwart van de inwoners geen mening.

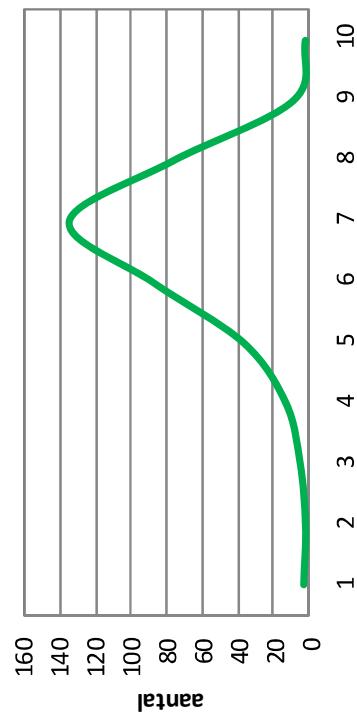
Figuur 4.4 Waardering van de zorg van de gemeente voor de woon- en leefomgeving, gemiddeld cijfer naar dorp

De zorg voor de woon- en leefomgeving.

De inwoners geven gemiddeld een 6,6 voor de zorg van de gemeente voor de woon- en leefomgeving. De inwoners van Lellens geven met een 7,4 het hoogste cijfer, en de inwoners van Ten Post/Winnieweer geven het laagste cijfer, een 6.

Figuur 4.3 Waardering van de zorg van de gemeente voor de woon- en leefomgeving

Herindeling met Groningen

We hebben de inwoners de vraag gesteld: 'Als u zorgen heeft over herindeling met de gemeente Groningen, wat is dan uw grootste zorg?' Dit was een open vraag, hierop hebben 300 inwoners een antwoord gegeven. In de woordwolk van figuur 4.5 kunt u zien welke woorden bij het uitspreken van de zorgen het meeste gebruikt zijn. De uitkomsten van deze vraag zijn ter beschikking gesteld van de Gemeente Ten Boer

Figuur 4.5 Zorgen van de inwoners van Ten Boer over de herindeling met Groningen.

Veel inwoners van Ten Boer hebben zorgen over de herindeling met de gemeente Groningen. Vooral het dorpse, het plattelandskarakter van de gemeente moet niet verloren gaan, zo vinden ze. Daarnaast vreest men de afstand tot 'de gemeente' als organisatie en een teloorgang van de voorzieningen.

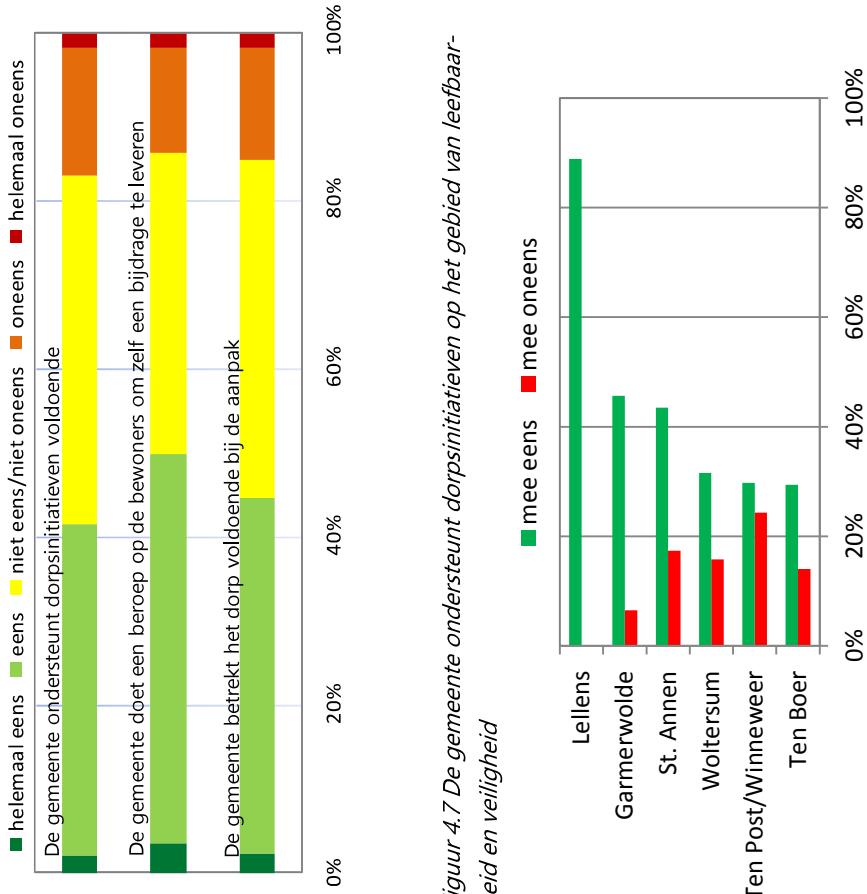
Een aantal mensen geeft ook duidelijk aan geen zorgen te hebben.

Betrekken van inwoners

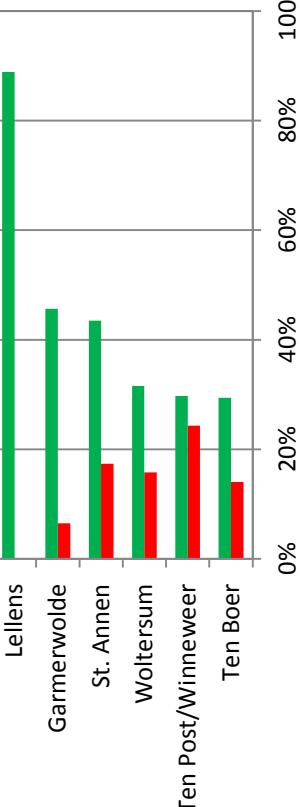
We hebben de inwoners een aantal stellingen voorgelegd over het betrekken door de gemeente van de dorpsbewoners en -organisaties bij de dorpsgerichte aanpak. Uit de voorgaande stellingen over de gemeente bleek al dat de meeste inwoners vinden dat de gemeente haar inwoners en organisaties voldoende betrekt bij haar plannen en dat men voldoende ruimte krijgt voor het realiseren van ideeën en het nemen van initiatieven. Figuur 4.3 laat zien wat de inwoners vinden van een aantal stellingen over het betrekken van dorpsbewoners en -organisaties door de gemeente bij de dorpsgerichte aanpak op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. In de figuren 4.6 tot en met 4.9 ziet u de resultaten per dorp.

Een kleine helft van de inwoners is het eens met de stellingen. Nog eens rond de 40 procent is het niet eens en niet oneens. 15 tot 17 Procent is het oneens met de stellingen. De inwoners zijn iets minder positief over de stelling: 'De gemeente ondersteunt dorpsinitiatieven op het gebied van leefbaarheid en veiligheid voldoende.' Het verschil tussen de dorpen is klein, alleen de inwoners van Garmerwolde zijn iets positiever.

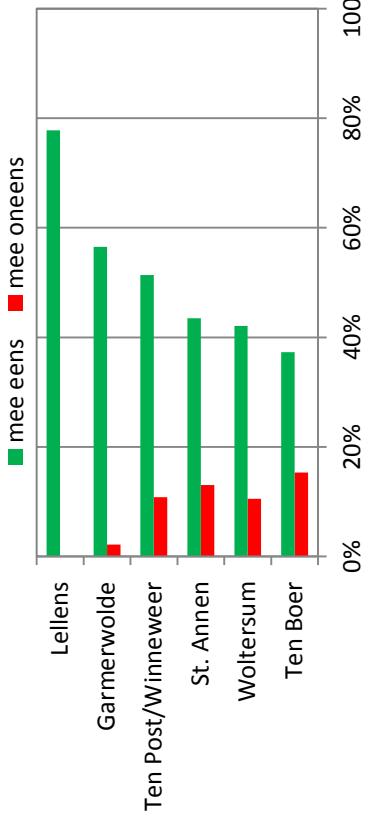
Figuur 4.6 ondersteuning van de dorpen door de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid

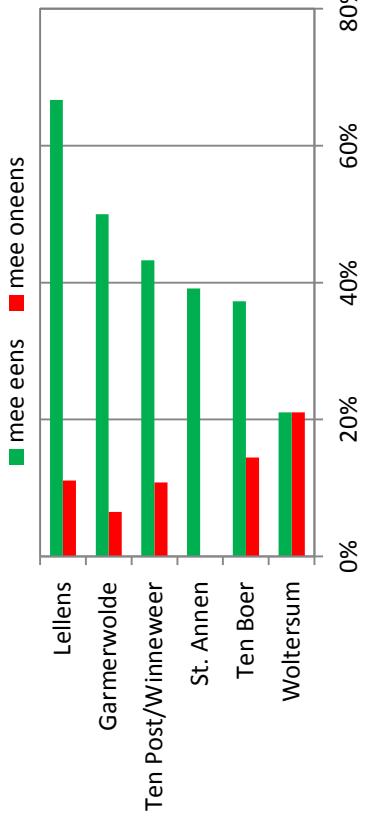
Figuur 4.7 De gemeente ondersteunt dorpsinitiatieven op het gebied van leefbaarheid en veiligheid

Figuur 4.8 De gemeente doet een beroep op bewoners een bijdrage te leveren op het gebied van leefbaarheid en veiligheid.

Figuur 4.9 De gemeente betrekt het dorp voldoende bij de aanpak op het gebied van leefbaarheid en veiligheid.

Inzet van de bevolking zelf

Ook is gevraagd of en in welke mate de inwoners zich het afgelopen jaar zelf hebben ingezet voor de leefbaarheid en veiligheid in hun dorp en of ze zich in de toekomst actief willen blijven inzetten voor hun dorp. Zie hiervoor de tabellen 4.2 en 4.3.

Tabel 4.2 Inzet van de inwoners voor de leefbaarheid en veiligheid?

Inzet	Hebt u zich ingezet afgelopen jaar?	aantal	percentage
Intensief		57	16%
Incidenteel		189	53%
(vrijwel) nooit		111	31%
Totaal		357	100%
Wilt u zich actief blijven inzetten?			
ja, zeker		111	32%
ja, misschien		189	54%
Nee		47	14%
Totaal		347	100%

Meer dan de helft van de inwoners die deze vraag hebben beantwoord, hebben zich het afgelopen jaar ingezet. Eenderde wil dat in de toekomst zeker doen en ruim de helft misschien. In de dorpen Ten Boer en Ten Post/Winnemweer zetten relatief minder bewoners zich in dan in de andere dorpen. Van de inwoners die zich de afgelopen tijd hebben ingezet wil 85 procent zich blijven inzetten. Hier zien we weinig verschil tussen de dorpen. Van de inwoners die zich het afgelopen jaar (vrijwel) nooit hebben ingezet voor het dorp overweegt ruim de helft zich in de toekomst wel te willen inzetten.

Ruim 10 procent heeft op de vragen weet niet/geen mening als antwoord gegeven.

Tabel 4.3 Inzet van inwoners per dorp

Dorp	heeft zich ingezet ja/incidenteel	waarvan wil zich inzetten ja/ misschien	heeft zich ingezet nee	waarvan wil sich inzetten ja/misschien
Ten Boer	137	114	81	45
Ten Post/Wimneweer	21	18	14	7
Lellens	7	6	2	1
Sint Annen	13	12	3	2
Woltersum	20	18	1	1
Garmerswolde	40	37	5	4
Totaal	238	205	106	60

Slotvragen.

Aan het eind van de enquête zijn nog twee open slotvragen gesteld:

Welke ideeën of initiatieven wilt u de gemeente megeven?

En:

Heeft u nog opmerkingen in het algemeen of over deze enquête?

De antwoorden op deze twee vragen zijn per dorp aan de gemeente Ten Boer ter beschikking gesteld.

5 Gezondheid, welzijn en zelfredzaamheid

Gezondheid en welzijn

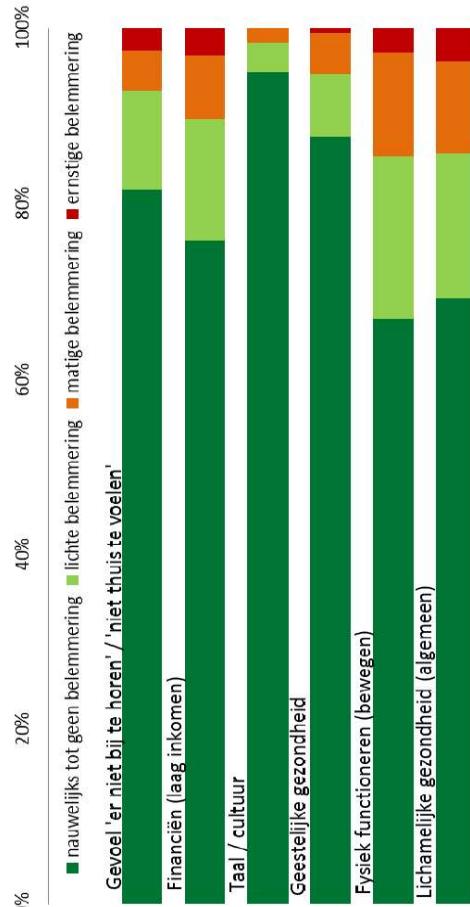
Aan de inwoners is gevraagd om hun algemene gezondheid te beoordelen met een cijfer van 1 tot 10. Over het algemeen waarderen de inwoners hun gezondheid met gemiddeld een 7,6, vrij positief. 7 Procent geeft een onvoldoende voor de eigen gezondheid en nog eens 7 procent een 6. Per dorp variëren de gemiddelde cijfers tussen de 7 en een 8. De waardering van de algemene gezondheid is het laagst bij de inwoners van Ten Post, samen met die van Winneweer.

Tabel 5.1 Welk cijfer geeft u -over het geheel genomen- uw gezondheid?; gemiddeld cijfer per dorp

Dorp	aantal	Cijfer
Lellens	9	8
St. Annen	20	7,9
Ten Boer	221	7,7
Garmerswolde	51	7,6
Woltersum	18	7,3
Ten Post/Winneweer	43	7
Totaal	369	100%

meerderheid geeft bij alle aspecten aan nauwelijks tot geen belemmering te ervaren. Als de inwoners al enige belemmering ervaren, dan gaat het vaak om een lichte belemmering. Relatief weinig personen hebben hier gekozen voor weet niet/geen antwoord.

Figuur 5.1 Mate van belemmering die inwoners ervaren op onderwerp (N=385)

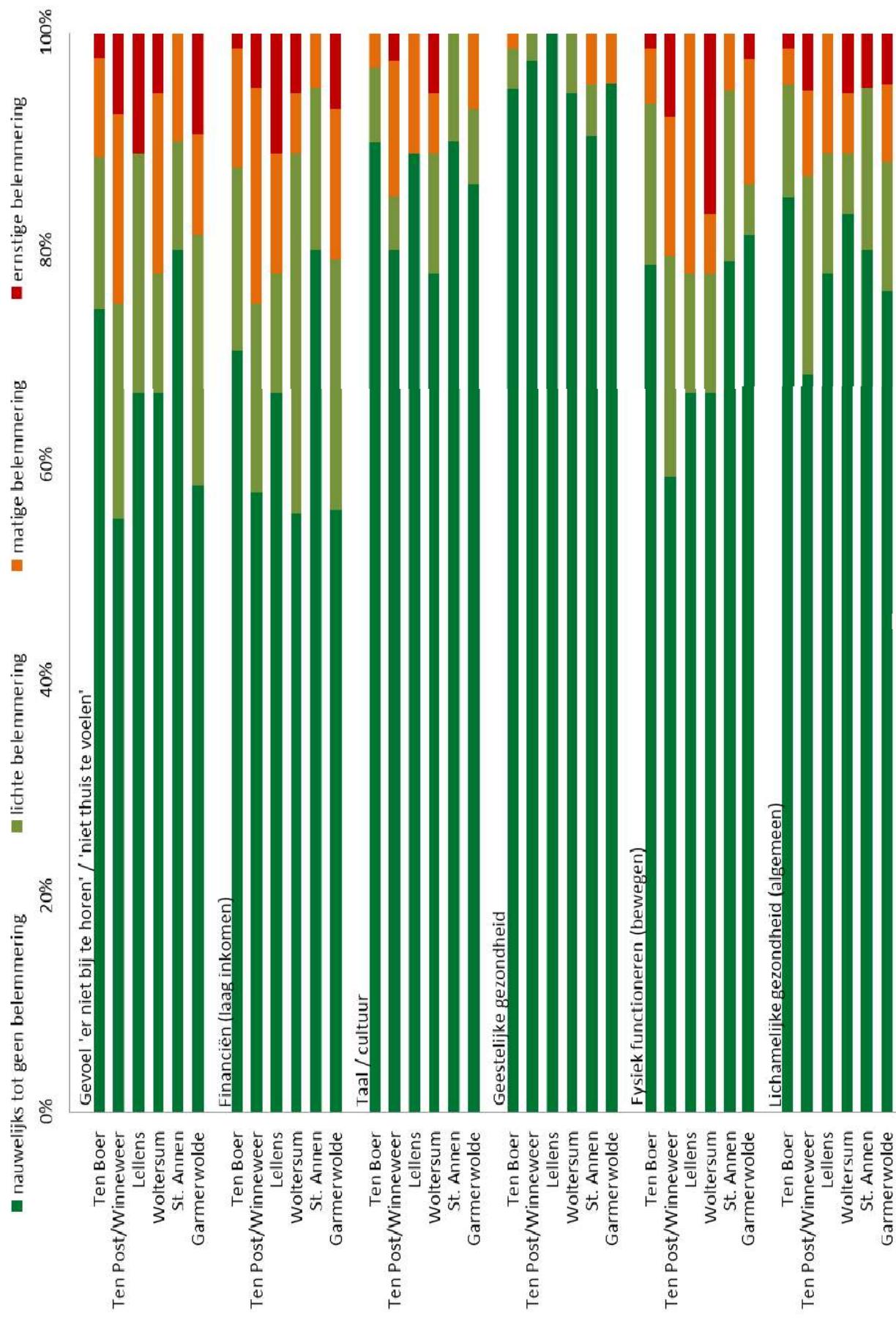

Door omstandigheden, bijvoorbeeld ziekte of arbeidsongeschiktheid, kunnen personen niet of maar gedeeltelijk deelnemen aan het maatschappelijk leven. We hebben een aantal situaties die de deelname aan het maatschappelijke leven kunnen belemmeren voorgelegd aan de inwoners.

De vraag was in hoeverre deze aspecten de mogelijkheden van de respondent beperken om deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Ruim de

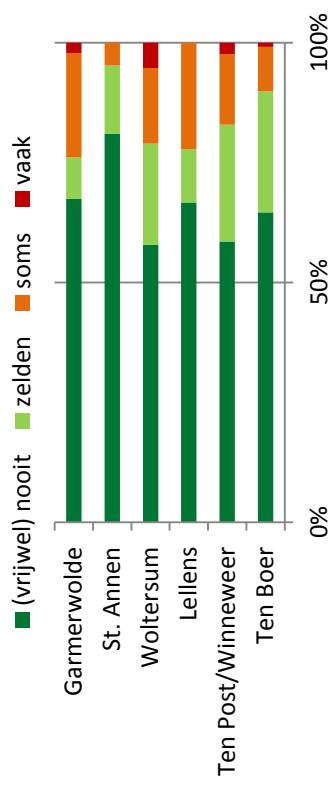
In figuur 5.2 staan de resultaten weergegeven per dorp. Per dorp blijft het beeld bestaan dat de personen nauwelijks tot geen belemmering ondervinden van de genoemde aspecten om deel te nemen aan de maatschappij. Per dorp zien we op enkele kleine verschillen na geen grote afwijkingen van het totaalbeeld. Zo ervaren de inwoners van omgeving Ten Post/Winneweer relatief meer belemmering bij de genoemde aspecten dan de andere dorpen.

Figuur 5.2 Per dorp mate van belemmering die inwoners ervaren op onderwerp

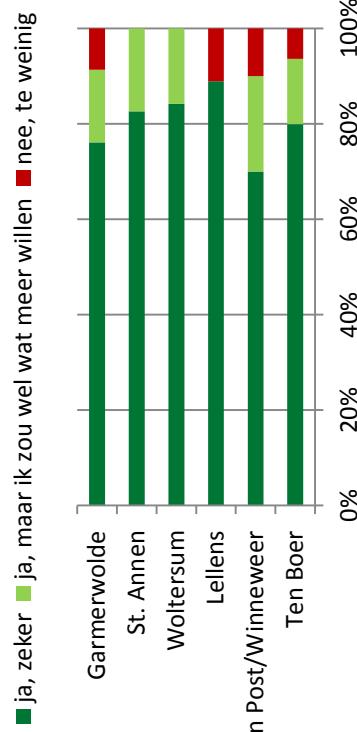

Verder hebben we een aantal vragen gesteld over het welzijn van de inwoners. Zo geeft bijna 95%, van de 370 inwoners die deze vraag hebben beantwoord, aan voldoende contact te hebben met andere mensen. Het gaat hier om betekenisvolle relaties buiten werk, school of eigen huishouden. Personen uit Garmerwolde (9%, N=46), Leillens (11%, N=9), Ten Post/Winneweer (10%, N=40) en Ten Boer (6%, N=219) geven een aantal keren aan te weinig contact te hebben met andere mensen. Ook geeft de meerderheid (64%, N=377) aan zich vrijwel nooit eenzaam te voelen.

Figuur 5.4 Voelt u zich wel eens eenzaam? Per dorp

Figuur 5.3 Vindt u dat u voldoende contacten heeft met andere mensen? Per dorp

Iets meer dan driekwart van de personen is in de afgelopen twaalf maanden actief geweest voor een bepaalde vereniging. De inwoners waren het vaakst actief voor een sportvereniging (44%) of een religieuze- of maatschappelijke vereniging (32%).

Tabel 5.2 Aantal inwoners per dorp actief voor een dorpsvereniging of -huis

	dorpsvereniging	dorpshuis	aantal
Ten Boer	18	8	228
Ten Post/Winneweer	8	7	43
Woltersum	8	4	19
St. Annen	14	12	23
Leillens	5	4	9
Garmerwolde	16	17	47
Totaal	70	52	371

Inzet voor anderen

De inwoners verschillen in hoeverre zij zich inzetten voor een ander of een maatschappelijk doel. Als de inwoners angeven zich te hebben ingezet is het vaak incidenteel. Alleen bij vrijwilligerswerk is de verdeling bijna evenredig. Wanneer we de resultaten van hulp aan buren en aandacht voor buren in een zorgwekkende situatie vergelijken, zien we dat inwoners vaker aangeven hulp te geven aan buren dan aandacht. Met zorgwekkende situaties worden situaties bedoeld waarbij een buur eenzaam is, of waar sprake is van zelfverwaarlozing of andere probleemsituaties. Op de vraag of de respondent in de nabije toekomst vrijwilligerswerk wil (blijven) doen antwoordt bijna de helft van de personenpositief.

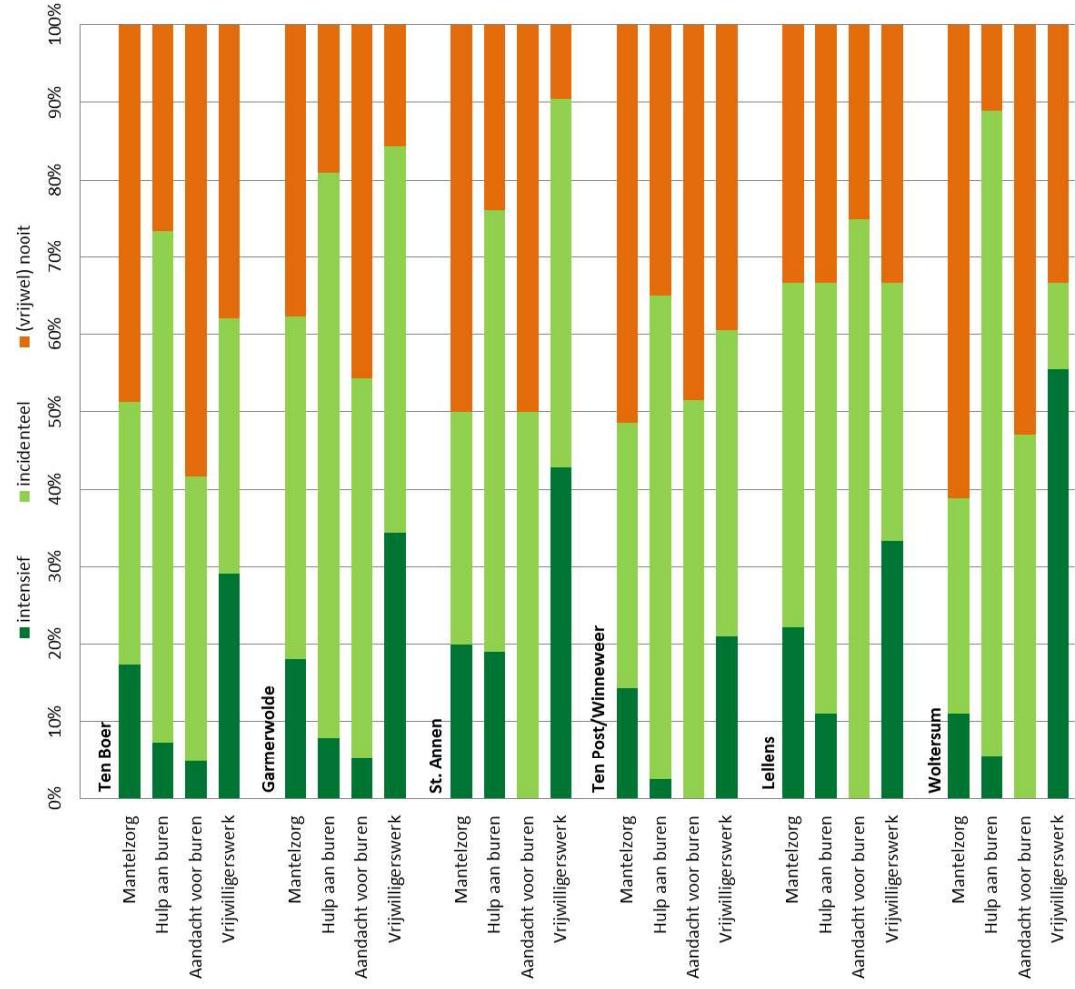
Tabel 5.3 Inzet voor een ander of een maatschappelijk doel door de inwoners

	Intensief	Incidenteel	(vrijwel) nooit	Total
Hebt u zich ingezet afgelopen				
Mantelzorg	16%	36%	47%	337
Hulp aan buren	7%	67%	26%	350
Aandacht voor buren	4%	42%	54%	313
Vrijwilligerswerk	30%	36%	34%	346

Inwoners geven vaak aan vanwege tijdsgebrek en drukte, bijvoorbeeld wgens een baan, geen vrijwilligerswerk te doen. Verder wordt als reden ook vaak genoemd dat er geen interesse of behoefte is of dat de gezondheid van de respondent reden is om geen vrijwilligerswerk te doen.

Het valt op dat de inwoners van Woltersum zich vaker intensief inzetten voor vrijwilligerswerk. Ook in Garmerwolde en St. Annen ligt het percentage voor intensief en incidenteel vrijwilligerswerk hoger dan in de andere dorpen.

Figuur 5.5 Inzet voor een ander of een maatschappelijk doel door inwoners per dorp

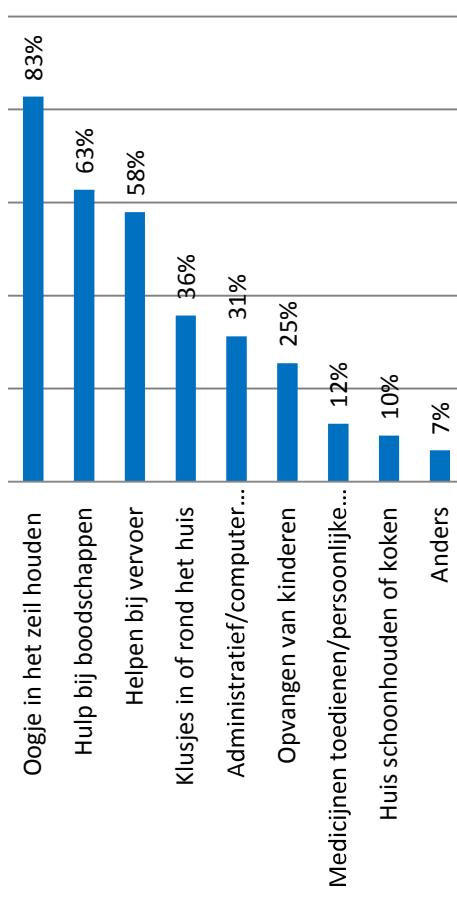
Ruim de meerderheid (89%) van de inwoners is bereid om burenhulp te verlenen, zowel gevraagd als op eigen initiatief. Zij die geen burenhulp willen verlenen, geven vaak aan dit wegens omstandigheden niet te kunnen.

De personen zijn overwegend bereid om respectievelijk een oogje in het zeil te houden, hulp te bieden bij boodschappen of te helpen bij vervoer.

Figuur 5.7 Mate van belemmering in dagelijkse activiteiten door het geven van zorg (N=185)

Figuur 5.6 Welke vormen van burenhulp bent u bereid te verlenen? (N=314)

Zelfredzaamheid

Bij de meerderheid, ongeveer 90 procent, van de inwoners, zijn in het afgelopen jaar geen taken overgenomen in verband met gezondheidsproblemen of andere beperkingen. Wanneer er wel taken zijn overgenomen, is dit overwegend gedaan door familieleden. Alleen de respondenten uit Woltersum die aangeven dat er taken zijn overgenomen (2 personen) hebben geen enkele keer aangegeven dat dit door familie is overgenomen. Taken zijn vrijwel nooit overgenomen door dorpsbewoners. Uit Lellens is er één persoon die aangeeft dat huishoudelijke taken zijn overgenomen door een dorpsbewoner (opmerking: uit Lellens hebben 2 personen aangegeven dat taken zijn overgenomen). Bij de personen in de leeftijd van 55 jaar en ouder is er in de afgelopen jaar het vaakste hulp overgenomen. Per dorp zijn de verschillen niet groot.

Tabel 5.4 Hebben anderen taken overgenomen i.v.m. gezondheidsproblemen/andere beperkingen? (N=338-334)

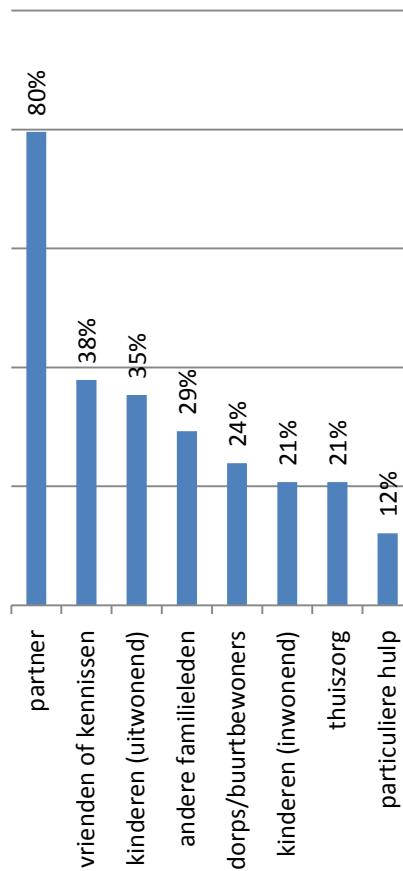
Taken	Nee	Ja
Persononlijke verzorging of verpleegkundige hulp.	93%	7%
Huishoudelijke taken.	88%	12%
Begeleiding bij regelen van hulp en administratie.	91%	9%
Begeleiden bij het bezoeken van familie, arts etc.	91%	9%

De meerderheid van de inwoners, die zorg geven aan een hulpbehoefende of naaste, voelt zich slechts zelden belemmerd in zijn of haar dagelijkse activiteiten of bezigheden door de zorg die ze verlenen.

De inwoners die hebben aangegeven dat bepaalde taken in het afgelopen jaar zijn overgenomen, hebben we gevraagd in hoeverre de persoon afhankelijk is van de hulp of zorg door een ander. De inwoners geven vaker aan in hoge mate aangewezen te zijn op hulp van familie, gevolgd door die van vrienden of kennissen. Maar ook hier is het percentage laag en geven inwoners voor het merendeel (meer dan 70%) aan in geringe mate afhankelijk te zijn van zorg door een ander.

Ook hebben we de inwoners gevraagd wie in staat en bereid is hulp of zorg te verlenen als de respondent dit gedurende meerdere weken nodig heeft. In een dergelijke situatie zijn de partners volgens de respondenten ruim het vaakst (80%) in staat of bereid de hulp of zorg te verlenen.

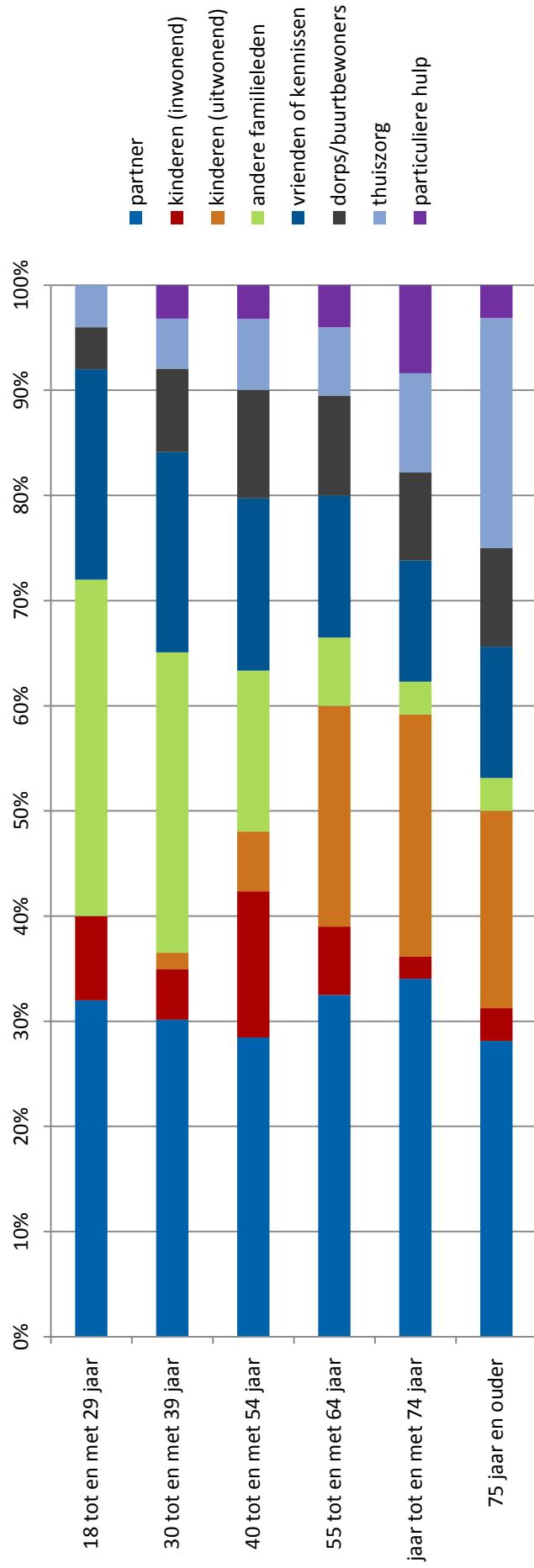
*Figuur 5.8 Wie zijn in staat en (mogelijk) bereid meerdere weken hulp/zorg te geven?
(N=314)*

Bij deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk. In totaal hebben 314 inwoners de vraag beantwoord.

We hebben bekijken of en hoe dit verschilt over de leeftijden. Meest opvallend is dat de jongere inwoners nog vrij vaak andere familieleden aangeven als iemand die indien nodig meerdere weken hulp of zorg kan verlenen. Dit aantal neemt echter af naarmate de leeftijd van de inwoners toeneemt. Dorps- / buurtbewoners worden naarmate de leeftijd toeneemt iets meer genoemd. Maar in vergelijking tot de andere categorieën blijft het laag. Het beeld dat personen liever beroep doen op familie en vrienden of kennissen blijft overheersen.

Figuur 5.9 Wie zijn in staat en (mogelijk) bereid meerdere weken hulp/zorg te geven? Per leeftijds categorie (N=308)

Tabel 5.5 Om welke reden maakt u geen gebruik van hulp van dorps-/buurtbewoners? (N=292)

Reden geen hulp dorps- / buurtbewoners	Percentage
ik heb geen behoefte aan hulp	52%
ik wil niet afhankelijk zijn van mijn buren	15%
ik wil mijn buren niet belasten	13%
het contact met mijn buren is niet goed genoeg	11%
ik kan niets terugdoen voor mijn buren	2%
anders	6%

Inwoners die op de vorige vraag dorps-/buurtbewoners niet hebben aangevinkt als mogelijke zorg- of hulpverlener indien nodig, hebben we gevraagd waarom ze dit niet hebben gekozen. Vaak (52%) geven de inwoners als reden dat ze geen behoefte hebben aan hulp. Gezien de resultaten in figuur 5.9 kan ook worden gezegd dat kennelijk de verwachtingen wat betreft het geven van hulp niet hetzelfde is voor familie, vrienden en kennissen en dorps- of buurtbewoners.

Als laatste hebben we de inwoners gevraagd de inspanningen van de gemeente om inwoners volledig te laten deelnemen aan de maatschappij te waarderen met een cijfer. De inwoners waarderen de inspanningen van de gemeente met gemiddeld een 6,7. Hierbij moeten we echter wel opmerken dat meer dan de helft van de respondent de vraag heeft beantwoord met *weet niet/een antwoord* (210 personen van de 374).

In alle verschillende dorpen was de respons op deze vraag laag. De cijfers in de dorpen variëren van een 5,6 tot een 6,8.

Tabel 5.6 Hoe waardeert u de inspanningen van uw gemeente om inwoners volledig te laten deelnemen aan de maatschappij? Per dorp

Inspanning gemeente	cijfer	aantal
Lellens	7,8	4
Garmerwolde	7	22
Ten Boer	6,8	102
Sint Annen	6,4	7
Ten Post/Winneweer	6,3	19
Woltersum	5,6	10

6 De dorpen

Bij de vragen over leefbaarheid en veiligheid, voorzieningen en de relatie van de inwoners met de gemeente is bij de resultaten al regelmatig ingegaan op de afzonderlijke dorpen.

In dit hoofdstuk gaan we nader in op de dorpen waarvan de dorpsverenigingen een aantal dorps-specifieke vragen aan de enquête hebben toegevoegd. Dit zijn Garmerwolde, Sint Annen en Leillens. Omdat het aantal respondenten per dorp klein is staan de absolute aantallen in de tabellen en grafieken. De dorpsverenigingen van Thesinge, Woltersum en Ten Post hebben in het kader van de dorpsvisies een eigen enquête onder hun inwoners gehouden. Voor de resultaten van deze onderzoeken verwijzen we naar de respectieve dorpsverenigingen.

Garmerwolde

Uit Garmerwolde hebben 47 inwoners meegedaan aan het onderzoek. De vragen voor Garmerwolde gaan over het landschap tussen de dorpen Garmerwolde, Thesinge en de stad, over de school en over bestaande plannen voor het dorp. Daarnaast zijn twee algemene vragen gesteld: wat ze belangrijk vinden als het gaat om de toekomst van Garmerwolde en of er zorgen bestaan over de herindeling met de stad. In totaal hebben 47 inwoners van Garmerwolde de vragen over het dorp beantwoord.

Het landschap tussen Thesinge/Garmerwolde en de stad

Met de stelling dat het landschap tussen de dorpen Garmerwolde, Thesinge en de stad niet gebruikt dient te worden voor stadsuitbreidingen is het overgrote deel van de inwoners (43 van de 47) het eens. Vier inwoners zijn het hier niet mee eens.

Plannen voor het dorp

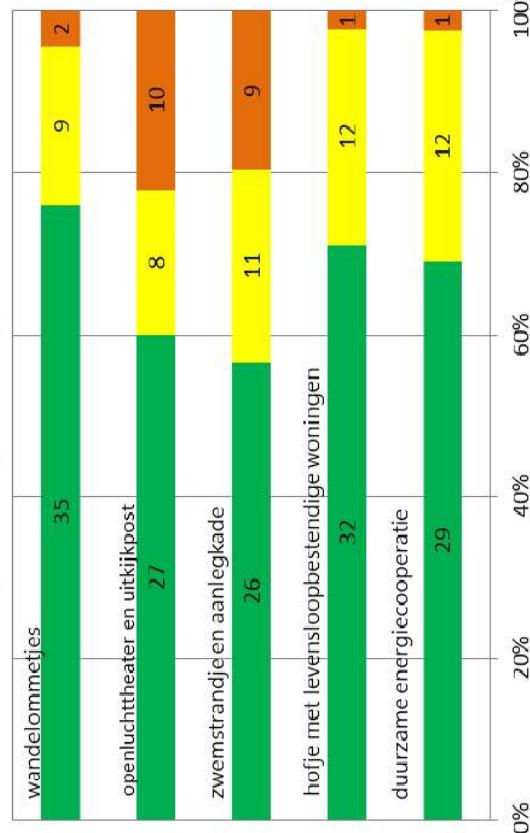
Aan de inwoners zijn een aantal plannen en wensen voor het dorp voorgelegd:

- De wens om veilige en aantrekkelijke wandel ommetjes te realiseren
- Het plan om in de buurt van de waterzuivering een openluchttheater en uitkijkpunt te realiseren
- Het plan om in de buurt van de brug/kroeg/dorps huis een zwemstrandje en aanlegkade te realiseren
- Het plan om een soort hofje met levensloopbestendige woningen te realiseren
- Het plan om een duurzame energiecoöperatie op te richten.

Hierop konden drie antwoorden gegeven worden: Positief, ik zou er denk ik wel gebruik van maken, neutraal, prima dat het er komt maar ik weet niet of ik er gebruik van ga maken en negatief, ik zie allerlei bezwaren m.b.t. deze plannen. De resultaten ziet u in figuur 6.1.

Figuur 6.1: Hoe staan de inwoners tegenover plannen voor het dorp?

■ positief ■ neutraal ■ negatief

Iemand anders merkt overigens op dat de kwaliteit van het onderwijs boven de wens een school te behouden moet staan.

Tabel 6.1 Hoe staan de bewoners tegenover de toekomst van de school (N=47)

	Aantal maal ja
De school is essentieel voor de leefbaarheid van het dorp	36
De gemeente moet het behoud van de school onderdeel maken van de gesprekken over de herindeling	29
De school moet kosten wat het kost zo lang mogelijk in stand worden gehouden, ook als er dan bijvoorbeeld nog maar 2 groepen zijn voor alle kinderen van 4-12	22
Als Garmerwolde geen school meer zou hebben zouden wij overwegen te verhuizen	1

Waar brengen de inwoners, als de school in Garmerwolde niet meer zou bestaan, dan hun kinderen heen? Uit de antwoorden op deze vraag blijkt dat dit zowel naar scholen in de stad kan zijn als naar andere scholen in de gemeente Ten Boer.

Wat is belangrijk en welke zorgen zijn er als het gaat om de herindeling?
Aan de inwoners zijn nog twee algemene vragen gesteld, welke zorgen er zijn als het gaat om de herindeling met Groningen en wat het belangrijkste is voor Garmerwolde.

In figuur 6.2 ziet u verpakt in een Wordle de antwoorden op de vraag over de zorgen die men heeft. Aan de dorpsraad van Garmerwolde zijn alle antwoorden ter beschikking gesteld.

De school van Garmerwolde

De school in Garmerwolde heeft al enige tijd te maken met krimpende aanwas vanuit het eigen dorp. Het leerlingenaantal wordt op peil gehouden o.a. door kinderen vanuit de stad. Aan de inwoners is gevraagd hoe ze staan tegenover de toekomst van de school. In tabel 6.1 ziet u de resultaten. Drie kwart van de inwoners vindt de school essentieel voor het dorp, een groot deel vindt ook dat de school onderdeel moet zijn van de besprekking over de herindeling.

Figuur 6.2 Wordt van de reacties van de inwoners van Garmenwolde op de vraag: Wat is uw grootste zorg over de herindeling met Groningen?

Tabel 6.2 Welke voorzieningen mist u in Sint Annen?

Aantal maal ja	
Boodschapenservice	2
Koffieochtend in de Meul'n	2
Kinderopvang	1
Buurtzorg	1
Mist geen voorzieningen in Sint Annen	13

Uit de resultaten blijkt dat de meerderheid geen voorzieningen mist in Sint Annen. Extra is geopperd dat er openbaar vervoer zou moeten komen. Hierover is apart een vraag gesteld: Over welke (openbaar) vervoersmiddelen zou u in de toekomst in Sint Annen willen beschikken?

Het meest worden aangekruist: een busverbinding Ten Boer-Bedum, de buurtbus en (elektrische) leen/deelauto's. Als idee wordt een witte fietsenplan voor in de gemeente voorgesteld.

Er zijn twee stellingen over het dorp voorgelegd aan de inwoners:

'Vindt u het belangrijk dat er levensloopbestendige huurwoningen in Sint Annen komen?' en 'Vindt u het belangrijk dat Sint Annen in de nabije toekomst energieneutraal is?' De meeste inwoners blijken beide zaken belangrijk te vinden. Op de stelling over de levensloopbestendige huurwoningen antwoord nog ruim een kwart dat dat onbelangrijk is.

Aan de inwoners zijn verder nog twee algemene open vragen gesteld: welke zorgen er zijn als het gaat om de herindeling met Groningen en welke suggesties men heeft om het dorp te verbeteren.

Sint Annen

De vragen voor de inwoners van Sint Annen gaan over voorzieningen en het openbaar vervoer. Ook wordt, net als in Garmervolde, aan de inwoners gevraagd of er wandel ommetjes moeten komen. Omdat het aantal die meegegaan hebben klein is (23) staan er alleen absolute aantallen in de tabellen.

Lellens

Ook Lellens heeft een aantal vragen aangeleverd voor haar inwoners. De tabellen 6.3 tot en met 6.6 laten de resultaten daarvan zien. Omdat het aantal inwoners die deze vragen beantwoordden klein is (9) staan er alleen absolute aantallen in de tabellen.

Tabel 6.3 Hoe belangrijk vindt u zonlagsrust?

	aantal
Belangrijk	3
Neutral	1
Onbelangrijk	5

Tabel 6.4 Zijn er voldoende mogelijkheden om door en om Lellens heen te wandelen?

	aantal
(Heel) veel	2
Niet veel/ niet weinig	3
Weinig of geen	4

Als extra-vraag is de vraag gesteld of de inwoners de wandelmogelijkheden voldoende veilig vinden. Drie inwoners voelen zich bij het wandelen voldoende veilig. Vijf voelen zich niet veilig, de reden daarvan is dat er langs de openbare weg, waar ook ander verkeer is, gewandeld moet worden.

Tabel 6.5 In hoeverre ervaart u overlast van zwaar landbouwverkeer door het dorp?

	Aantal
(Heel) veel	2
Niet veel/ niet weinig	5
Weinig of geen	2

Tabel 6.6 Is er genoeg groen/beplanting en zijn er genoeg speelmogelijkheden in de speeltuin?

	groen	speelmogelijkheden
(Heel) veel	3	3
Niet veel/ niet weinig	2	4
Weinig	3	1

Aan de inwoners zijn nog twee algemene open vragen gesteld: welke zorgen er zijn als het gaat om de herindeling met Groningen en welke suggesties men heeft om het dorp te verbeteren.

Daarnaast was er nog de vraag: Met welk dorpsinitiatief zou u zelf mee willen denken en uitvoeren? De antwoorden hierop zijn:

- Allerlei activiteiten
- Meer bomen aanplanten
- In stand houden Proathoeske, onderhoud
- Geen (2x)

Bijlage 1 de enquête

Deze enquête zag er op het internet anders uit, maar de inhoud is wel identiek.

Woon en leefomgeving

Hoe prettig vindt u het om in uw dorp te wonen? Geef dit aan met een rapportcijfer van 1 (zeer onprettig) tot en met 10 (zeer prettig).

Woon en leefomgeving

Kunt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen?

	hele-maal-eens	niet eens / niet on-eens	on-eens	hele-maal-on-eens
Ik voel me thuis in dit dorp.	○	○	○	○
Ik zou niet zo snel weggaan uit dit dorp.	○	○	○	○
Dorpsbewoners gaan op een prettige manier met elkaar om.	○	○	○	○
Dorpsbewoners staan altijd voor elkaar klaar.	○	○	○	○

Woon en leefomgeving

Voelt u zich veilig in uw dorp?

- ja, altijd
- ja, meestal
- soms wel, soms niet
- nee, meestal niet
- nee, (vrijwel) nooit
- weet niet/geen mening

Woon en leefomgeving

In welke mate ervaart u overlast van dorpsbewoners?

- heel veel
- veel
- niet veel / niet weinig
- weinig
- nauwelijks tot geen
- weet niet

Woon en leefomgeving

Hoe vaak heeft u te maken met onveilige verkeerssituaties in uw dorp?

- vaak
- soms
- zelden
- (vrijwel) nooit
- weet niet/geen mening

Woon en leefomgeving

Kunt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen?

	helemaal eens	eens	niet eens / niet oneens	oneens	helemaal oneens
Perken, plantsoenen en parken in mijn dorp zijn goed onderhouden	☐	☐	☐	☐	☐
Straten, paden en trottoirs in mijn dorp zijn goed begaanbaar	☐	☐	☐	☐	☐
In mijn dorp zijn weinig tot geen dingen kapot	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn dorp is schoon	☐	☐	☐	☐	☐

Woon en leefomgeving

Is uw dorp de afgelopen jaren vooruit gegaan, achteruit gegaan of gelijk gebleven? Het gaat hier om de omgang tussen dorpsbewoners, de veiligheid, en de staat van de openbare ruimte.

- duidelijk vooruitgegaan
- enigszins vooruitgegaan
- niet vooruit- of achteruitgegaan
- enigszins achteruitgegaan
- duidelijk achteruitgegaan
- weet niet/geen mening

Woon en leefomgeving

Kunt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stelling?:

Er wordt voldoende gedaan aan de leefbaarheid en veiligheid van mijn dorp

- helemaal eens
- eens
- niet eens / niet oneens
- oneens
- helemaal oneens
- n.v.t. / weet niet

Woon en leefomgeving

Heeft u suggesties om uw dorp te verbeteren?

Open vraag

Woon en leefomgeving

Hoe waardeert u de zorg van uw gemeente voor de woon- en leefomgeving? Geef dit aan met een rapportcijfer van 1 (zeer slecht) tot en met 10 (zeer goed).

Betrekken van bewoners en organisaties

De volgende stellingen gaan over het betrekken van dorpsbewoners en -organisaties bij de dorpsgerichte aanpak door de gemeente.
Kunt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen?

	helemaal eens	niet eens / niet on-eens	on-eens	helemaal on-eens
De gemeente betrekt het dorp voldoende bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid	○	○	○	○
De gemeente doet een beroep op de dorpsbewoners om zelf een bijdrage te leveren aan leefbaarheid en veiligheid	○	○	○	○
De gemeente ondersteunt dorpsinitiatieven op het gebied van leefbaarheid en veiligheid voldoende.	○	○	○	○

Betrekken van bewoners en organisaties

In welke mate heeft u zich de afgelopen 12 maanden ingezet voor de leefbaarheid en veiligheid in uw dorp?

○ Intensief
○ Incidenteel
○ (vrijwel) nooit
○ geen antwoord

Betrekken van bewoners en organisaties

Zou u zich in de nabije toekomst actief willen (blijven) inzetten voor uw dorp/buurt?

○ ja, zeker
○ ja, misschien
○ nee
○ weet niet/geen antwoord

Voorzieningen

De volgende vragen gaan over voorzieningen in uw nabijheid.

Voorzieningen

De volgende vragen gaan over het aanbod van voorzieningen.

Kunt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen?

	helemaal eens	niet eens / niet oneens	oneens	helemaal oneens
In mijn dorp is voldoende groen.	○	○	○	○
In mijn dorp is voldoende parkeergelegenheid	○	○	○	○
Een supermarkt is voldoende nabij	○	○	○	○
Andere winkels voor dagelijkse boodschappen zoals, bakker, slager, drogist enz. etc. zijn voldoende nabij				
Basisonderwijs is voldoende nabij	○	○	○	○

In hoeverre bent u tevreden of ontevreden over het aanbod van .....?

	zeer tevreden	tevreden	niet tevreden / niet onttevreden	zeer ontevreden	weet niet/geen antwoord
Huisartsen	○	○	○	○	○
Het Consultatiebureau	○	○	○	○	○
Dorps huis	○	○	○	○	○
Buurthoes	○	○	○	○	○
Horeca	○	○	○	○	○
Kerken	○	○	○	○	○
Bloemhof	○	○	○	○	○
Innersdijk	○	○	○	○	○

In hoeverre bent u tevreden of ontevreden over het aanbod van.....?

Relatie inwoner-gemeente

Kunt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen?

	zeer tevre-den	tevre-den	niet tevre-den / niet onte-vrede n	zeer onte-vrede n	weet niet/g een antwoord	hele-maal eens	niet eens / niet on-eens	on-eens	hele-maal on-eens
Speelvoorzieningen (kinderen tot 12 jaar)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jongerenvoorzieningen.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sportvoorzieningen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Openbaar vervoer naar de stad	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Openbaar vervoer tussen de dorpen onderling	0	0	0	0	0	0	0	0	0
De gemeente doet wat ze zegt						0	0	0	0
De gemeente houdt voldoende toezicht op het naleven van regels						0	0	0	0
De gemeente stelt zich flexibel op als dat nodig is						0	0	0	0
De gemeente luistert naar de mening van haar inwoners						0	0	0	0
De gemeente betrekt inwoners voldoende bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen						0	0	0	0
Inwoners en organisaties krijgen voldoende ruimte om ideeën en initiatieven te realiseren						0	0	0	0

Relatie inwoners-gemeente

De volgende vragen en stellingen gaan over het bestuur van de gemeente, de communicatie, en het betrekken van inwoners.

Hoeveel vertrouwen heeft u in de manier waarop uw gemeente wordt bestuurd?

- heel veel
- veel
- niet veel / niet weinig
- weinig
- nauwelijks tot geen
- weet niet / geen mening

Herindeling met Groningen

Als u zorgen heeft over herindeling met de gemeente Groningen, wat is dan uw grootste zorg?

- Open vraag

Gezondheid en welzijn

De volgende vragen gaan over uw gezondheid en de mogelijkheden voor u om deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Ook vragen we u naar vrijwilligerswerk, zorg aan een hulpbehoevende naaste, en zorgvoorzieningen.

Algemeen: Welk cijfer geeft u -over het geheel genomen- uw gezondheid? Geef dit aan met een rapportcijfer van 1 (zeer slecht) tot en met 10 (zeer goed).

Gezondheid en welzijn

Het kan zijn dat u door omstandigheden zoals ziekte of arbeidsongeschiktheid niet volledig kan meedoen aan het maatschappelijk leven.

Kunt u aangeven in hoeverre onderstaande aspecten uw mogelijkheden beperken om aan het maatschappelijk leven deel te nemen?

	nauwelijks tot geen belemmering	lichte belemmering	matige belemmering	ernstige belemmering	weet niet/geen mening
(algemene) lichamelijke gezondheid	0	0	0	0	0
fysiek functioneren (bewegen)	0	0	0	0	0
geestelijke gezondheid	0	0	0	0	0
taal / cultuur	0	0	0	0	0
financiëن (laag inkomen)	0	0	0	0	0
gevoel er niet bij te horen/'niet thuis te voelen'	0	0	0	0	0
anders	0	0	0	0	0

Gezondheid en welzijn

Vindt u dat u voldoende contacten heeft met andere mensen? Het gaat hier om betekenisvolle relaties buiten werk, school of eigen huishouden

- ja, zeker
- ja, maar ik zou wel wat meer willen
- nee, te weinig
- wil ik niet zeggen / weet niet

- Gezondheid en welzijn**
- Voelt u zich wel eens eenzaam?
- (vrijwel) nooit
- zelden
- soms
- vaak
- wil ik niet zeggen / weet niet

Verenigingsleven

In welke van onderstaande verenigingen bent u de afgelopen 12 maanden actief geweest?(meerderde antwoorden mogelijk).

- sportvereniging
- gezelligheidsvereniging
- religieuze of maatschappelijke vereniging
- dorpsvereniging
- dorpshuis
- overige (vrijetijds)vereniging
- ik ben niet actief (geweest) in het verenigingsleven
- anders, namelijk .....
- geen antwoord

Inzet voor anderen

In welke mate heeft u zich de afgelopen 12 maanden ingezet voor anderen en / of maatschappelijke doelen?

	intensief	incidenteel	(vrijwel) nooit	geen antwoord
Zorg aan een hulpbehoevende naaste (mantelzorg)	☐	☐	☐	☐
Hulp aan buren (algemeen)	☐	☐	☐	☐
Aandacht voor buren in een zorgwekkende situatie (enzaamheid, zelfverwaarlozing of andere probleemsituatie)	☐	☐	☐	☐
Vrijwilligerswerk	☐	☐	☐	☐

Inzet voor anderen

Wilt u in de nabije toekomst vrijwilligerswerk (blijven) doen?

- hulp bij boodschappen
- helpen bij vervoer
- oogje in het zeil houden
- huis schoonhouden of koken
- klusjes in of rond het huis
- medicijnen toedienen of persoonlijke verzorging
- opvangen van kinderen
- ondersteuning bij een aanvraag, administratie of computer
- anders, namelijk .....
.....
- geen, ik kan wegens omstandigheden geen burenhelp geven
- geen antwoord
- weet niet
- nee
- misschien
- ja

Bij NEE in de vorige vraag:

Wat is de reden om geen vrijwilligerswerk te doen?(meerdere antwoorden mogelijk)

- geen interesse/behoefté
- tijdsgebrek/te druk (vanwege baan, zorgtaak of andere prioriteiten)
- gezondheid
- weet niet wat voor vrijwilligerswerk ik kan doen
- weet niet hoe ik aan vrijwilligerswerk kan komen
- kan geen geschikt vrijwilligerswerk vinden
- anders, namelijk .....

Inzet voor anderen

In welke mate voelt u zich belemmerd in uw dagelijkse activiteiten / bezigheden door het geven van zorg aan een hulpbehoefende naaste (mantelzorg)?!Indien u geen zorg aan een hulpbehoefende naaste verricht, dan kunt u n.v.t. invullen.

- (vrijwel) nooit
- zelden
- soms
- vaak
- weet niet
- n.v.t.
- geen antwoord

Inzet voor anderen

Welke vormen van burenhelp bent u bereid te verlenen?Uit eigen beweging of als het u gevraagd wordt door één van uw buren of mede dorpsbewoners.
Meerdere antwoorden mogelijk.

Zelfredzaamheid

inleiding: We willen graag weten of u zich goed kunt redden in het dagelijkse leven of dat u hulp nodig heeft.

Hebben anderen in de afgelopen 12 maanden huishoudelijke taken overgenomen in verband met gezondheidsproblemen of een andere beperking? Het gaat om ondersteuning die voor u van groot belang was vanwege uw gezondheid of gesteldheid

	nee	ja, familié	ja, vrienden of kennissen	ja, dorpsbewoners	ja, organisatie(s) (waaronder vrijwilligers)
Persoonlijke verzorging of verpleegkundige hulp	○	○	○	○	○
Huishoudelijke taken	○	○	○	○	○
Begeleiding bij regelen van hulp en administratie	○	○	○	○	○
Begeleiden bij het bezorgen van familie, arts etc	○	○	○	○	○
Anders	○	○	○	○	○

Zelfredzaamheid

(alleen als u in de vorige vraag een of meermalen 'ja' aangevinkt heeft)
In hoeverre bent u afhankelijk van anderen voor hulp of zorg?

	1 (lage mate)	2	3	4	5 (hoge mate)
familie	○	○	○	○	○
vrienden of kennissen	○	○	○	○	○
dorpsbewoners	○	○	○	○	○
organisatie(s) (waaronder vrijwilligers)	○	○	○	○	○

Zelfredzaamheid

Indien u gedurende meerdere weken hulp of zorg nodig heeft. Wie zijn in staat en (mogelijk) bereid deze te geven? Meerdere antwoorden mogelijk

partner
kinderen (inwonend)
kinderen (uitwonen)
andere familieleden
vrienden of kennissen
dorps/buurtbewoners
thuiszorg
particuliere hulp
weet niet

Zelfredzaamheid

(als u geen gebruik maakt van dorps/buurtbewoners)

Om welke reden maakt u geen gebruik van hulp van dorps/buurtbewoners?
meer antwoorden mogelijk

- ik heb geen behoefte aan hulp
- ik wil mijn buren niet belasten
- ik kan niets terugdoen voor mijn buren
- ik wil niet afhankelijk zijn van mijn buren
- het contact met mijn buren is niet goed genoeg
- anders, namelijk .....
weet niet
- geen antwoord

Zelfredzaamheid

Algemeen: Hoe waardeert u de inspanningen van uw gemeente / De Deel om inwoners volledig te laten deelnemen aan de maatschappij? Het gaat hier om mensen met een beperking, of mensen in een zorgwekkende situatie. Geef dit aan met een rapportcijfer van 1 (zeer slecht) tot en met 1 (zeer goed).

De dorpen

In welk dorp woont U?

- Ten Boer
- Garmerwolde
- Thesinge
- St. Annen
- Woltersum
- Lellens
- Ten Post
- Winneweer
- Wittewierum

Achtergrondinformatie

Wat is uw geslacht?
man
vrouw

- Wat is uw leeftijd?
- 18 tot en met 29 jaar
  - 30 tot en met 39 jaar
  - 40 tot en met 54 jaar
  - 55 tot en met 64 jaar
  - 65 jaar tot en met 74 jaar
  - 75 jaar en ouder

Wat is uw hoogst afgeronde opleiding?

- lagere school / basisonderwijs / geen onderwijs
- vmbo / mavo
- vwo / havo
- middelbaar beroepsonderwijs (mbo)
- hoger beroepsonderwijs (hbo)
- wetenschappelijk onderwijs (universiteit)

Welke situatie is het meest op u van toepassing?

- in loondienst
- zelfstandige zonder personeel (zzp)
- ondernemer met personeel
- werkloos/werkzoekend
- (ten dele) arbeidsongeschikt
- gepensioneerd
- huisvrouw/-man
- scholier/student
- anders

Hoe ziet de samenstelling van uw huishouden er uit?

- alleenstaand
- twee volwassenen zonder kind(eren)
- twee volwassenen met kind(eren)
- een volwassene met kind(eren) / eenoudergezin
- anders, namelijk ..... .

Wat is het totale netto maandinkomen van uw huishouden?
(Kinderbijslag, vakantiegeld, huurtoeslag en overige toeslagen niet meerekennen)

- Minder dan € 900
- € 900 tot € 1300
- € 1300 tot € 1800
- € 1800 tot € 2700
- € 2700 tot € 3200
- meer dan € 3200
- wil ik niet zeggen / weet niet

Hoe lang woont u in dit dorp?

- korter dan 2 jaar
- 2 tot 5 jaar
- 5 tot 10 jaar
- 10 tot 15 jaar
- 15 jaar of langer

Wat is uw postcode?

Postcode:
_____

Welke ideeën of initiatieven wilt u de gemeente meegeven?

- Open vraag
_____

Tot slot, heeft u nog opmerkingen in het algemeen of over deze enquête?

Open vraag

Bijlage 2: Tabellenbijlage

Achtergrondvragen

Tabel 1 De respons per dorp

Dorp	aantal	percentage
Ten Boer	228	56
Garnwerd	47	11
Thesinge	2	0
Sint Annen	23	2
Ten Post	37	9
Winneweer	6	1
Lellens	9	2
Woltersum	19	5
dorp onbekend/niet afgemaakt	38	9
Totaal	409	100

Tabel 3 Opleidingsniveau: hoogste afgelopende opleiding

Hoogst genoten opleiding	aantal	percentage
lagere school / basisonderwijs / geen onderwijs	3	1%
vmbo / mavo	49	14%
wwo / havo	23	6%
middelbaar beroepsontwerp (mbo)	108	30%
hoger beroepsontwerp (hbo)	128	36%
wetenschappelijk onderwijs (universiteit)	46	13%
geen antwoord	16	1%
Totaal antwoorden	357	100%

Tabel 4 Hoofd bezigheid van de respondenten

bezigheid	aantal	percentage
in loondienst	154	43%
zelfstandige zonder personeel	29	8%
ondernemer met personeel	3	1%
werkloos/werkzoekend	11	3%
(ten dele) arbeidsongeschikt	13	4%
gepensioneerd	129	36%
huisvrouw/-man	13	4%
scholier/student	2	1%
anders	7	2%
Totaal (12 geen antwoord)	361	100%

Tabel 5 Samenstelling van de huishoudens

bezighed	aantal	percentage
alleenstaand	57	16%
twee volwassenen zonder	180	50%
twee volwassenen met een volwassene met kind(eren)	109	30%
anders, namelijk	8	2%
anders, namelijk	4	1%
Totaal (15 geen antwoord)	362	100%

De woon- en leefomgeving

<i>Tabel 6 Netto maandinkomens van de huishoudens</i>		<i>Tabel 8 Hoe prettig is het in het dorp te wonen?; gemiddeld cijfer</i>	
bezighed	aantal	percentage	gemiddeld cijfer
Minder dan € 900	1	0%	7,7
€ 900 tot € 1300	22	8%	8,3
€ 1300 tot € 1800	32	12%	*
€ 1800 tot € 2700	89	34%	8,5
€ 2700 tot € 3200	47	18%	7,2
meer dan € 3200	74	28%	7,2
Totaal (108 geen antwoord)	265	100%	7,9

*) Thesinge heeft weinig respondenten

<i>Tabel 7 Hoe lang wonen de inwoners in het dorp</i>		<i>Tabel 9 Ik voel/me thuis in dit dorp.</i>	
aantal jaar	Ten Boer	Garmenwolde/The singe/St. Annen	Winnepoort/Winnevere/Lellens
korter dan 2 jaar	7	1	2
2 tot 5 jaar	8	2	4
5 tot 10 jaar	32	6	4
10 tot 15 jaar	21	9	8
15 jaar of langer	159	51	34
Totaal	1	2	0

dorp	mee eens	neutral	mee oneens
Ten Boer	197	23	7
Ten Post	29	7	1
Winnepoort	3	2	0
Lellens	9	0	0
Woltersum	19	0	0
St. Annen	22	1	0
Thesinge	2	0	0
Garmenwolde	45	1	1
Totaal	356	36	9

Tabel 10 Ik zou niet zo snel weggaan uit dit dorp.

dorp	mee eens	neutral	mee oneens
Ten Boer	147	49	29
Ten Post	19	10	7
Winneweer	2	1	2
Lellens	8	1	0
Woltersum	14	4	1
St. Annen	18	4	1
Thesinge	2	0	0
Garmenwolde	41	4	1
Totaal	275	80	43

Tabel 11 Dorpsbewoners gaan op een prettige manier met elkaar om.

dorp	mee eens	neutral	mee oneens
Ten Boer	160	53	13
Ten Post	26	10	1
Winneweer	3	0	2
Lellens	5	3	1
Woltersum	17	2	0
St. Annen	18	5	0
Thesinge	2	0	0
Garmenwolde	39	4	4
Totaal	295	84	21

Tabel 12 Dorpsbewoners staan altijd voor elkaar klaar.

dorp	mee eens	neutral	mee oneens
Ten Boer	82	111	23
Ten Post	21	13	2
Winneweer	3	0	2
Lellens	6	2	1
Woltersum	13	6	0
St. Annen	16	6	1
Thesinge	2	0	0
Garmenwolde	28	14	3
Totaal	186	168	32

Tabel 13 Voelt u zich veilig in uw dorp?

dorp	ja, altijd	ja, meestal	soms wel, soms niet	(meestal) niet
Ten Boer	75	132	20	1
Ten Post	14	18	4	1
Winneweer	1	4	1	0
Lellens	8	1	0	0
Woltersum	8	8	3	0
St. Annen	14	7	2	0
Thesinge	0	2	0	0
Garmenwolde	21	25	1	0
Totaal	149	220	33	2

Tabel 14 In welke mateervaart u overlast van dorpsbewoners?

dorp	(heel) veel	niet veel / niet weinig	weinig
Ten Boer	11	50	166
Ten Post	0	8	29
Winneweer	0	1	5
Lellens	0	1	8
Woltersum	2	3	14
St. Annen	2	3	18
Thesinge	0	0	2
Garmenwolde	5	9	33
Totaal	21	80	302

Tabel 15 Hoe vaak heeft u te maken met onveilige verkeerssituaties in uw dorp?

dorp	vaak	soms	zelden	(vrijwel) nooit
Ten Boer	34	115	42	37
Ten Post	9	17	9	2
Winneweer	2	0	3	0
Lellens	3	3	1	2
Woltersum	6	6	5	2
St. Annen	4	7	6	6
Thesinge	0	2	0	0
Garmenwolde	12	13	9	13
Totaal	73	176	85	69

Tabel 17 Straten, paden en trottoirs in mijn dorp zijn goed begaanbaar.

dorp	meestal	meestal	meestal	meestal
Ten Boer	74	64	6	89
Ten Post	9	2	1	21
Winneweer	2	5	1	3
Lellens	5	12	2	5
Woltersum	12	12	5	5
St. Annen	12	2	0	0
Thesinge	2	25	10	12
Garmenwolde	25	10	0	12
Totaal	152	98	47	

Tabel 16 Perken, plantsoenen en parken in mijn dorp zijn goed onderhouden.

dorp	meestal	meestal	meestal	meestal
Ten Boer	107	53	66	66
Ten Post	11	10	14	14
Winneweer	3	3	0	4
Lellens	6	0	2	9
Woltersum	12	4	2	10
St. Annen	11	6	6	15
Thesinge	2	0	0	2
Garmenwolde	31	8	7	35
Totaal	198	93	102	

Tabel 18 In mijn dorp zijn weinig tot geen dingen kapot.

dorp	meestal	meestal	meestal	meestal
Ten Boer	121	58	37	37
Ten Post	14	11	9	9
Winneweer	4	1	1	1
Lellens	9	0	0	0
Woltersum	10	3	5	5
St. Annen	15	4	4	4
Thesinge	2	0	0	0
Garmenwolde	35	6	5	5
Totaal	224	97	63	

Tabel 19 *Mijn dorp is schoon.*

dorp	mee eens	neutraal	mee oneens
Ten Boer	119	67	41
Ten Post	18	11	7
Winneweer	4	1	1
Lellens	7	1	1
Woltersum	12	2	4
St. Annen	18	5	0
Thesinge	2	0	0
Garmenwolde	34	8	4
Totaal	232	102	63

Tabel 20 *Er wordt voldoende gedaan aan de leefbaarheid en veiligheid van mijn dorp.*

dorp	mee eens	neutraal	mee oneens
Ten Boer	90	90	37
Ten Post	12	16	8
Winneweer	0	2	3
Lellens	5	3	1
Woltersum	3	4	10
St. Annen	11	6	3
Thesinge	2	0	0
Garmenwolde	22	15	8
Totaal	159	148	74

Tabel 21 *Is uw dorp de afgelopen jaren vooruit gegaan, achteruit gegaan of gelijk gebleven?**

dorp	duidelijk vooruitgegaan	enigszins vooruitgegaan	niet voor- of achteruitgegaan	enigszins achteruitgegaan	duidelijk achteruitgegaan
Ten Boer	7	25	122	48	18
Ten Post	0	5	15	9	6
Winneweer	0	1	2	2	1
Lellens	2	0	0	3	2
Woltersum	0	1	1	9	6
St. Annen	1	3	12	5	0
Thesinge	0	1	1	0	0
Garmenwolde	0	9	21	10	3
Totaal	11	57	196	88	29

*) Het gaat hier om de omgang tussen dorpsbewoners, de veiligheid, en de staat van de openbare ruimte.

Tabel 22 *In mijn dorp is 351 voldoende groen*

dorp	mee eens	neutraal	mee oneens
Ten Boer	181	22	24
Ten Post	21	5	10
Winneweer	5	0	1
Lellens	6	1	2
Woltersum	15	2	2
St. Annen	16	3	4
Thesinge	2	0	0
Garmenwolde	43	1	3
Totaal	311	34	48

Tabel 23 In mijn dorp is voldoende parkeringsgelegenheid.

dorp	mee eens	neutraal	mee oneens
Ten Boer	165	26	35
Ten Post	16	6	13
Winneweer	5	0	1
Lellens	6	1	2
Woltersum	14	1	3
St. Annen	9	8	5
Thesinge	2	0	0
Garmenwolde	33	8	6
Totaal	269	53	67
Totaal	326	31	36

Tabel 25 Andere winkels voor dagelijksse boodschappen zoals, bakker, slager, drogisterij etc. zijn voldoende nabij.

dorp	mee eens	neutraal	mee oneens
Ten Boer	219	7	1
Ten Post	19	3	15
Winneweer	1	0	5
Lellens	1	1	1
Woltersum	7	1	1
St. Annen	8	8	3
Thesinge	14	6	2
Garmenwolde	1	1	0
Totaal	34	5	8
Totaal	326	31	36

Tabel 24 Een supermarkt is voldoende nabij.

dorp	mee eens	neutraal	mee oneens
Ten Boer	219	5	3
Ten Post	18	4	15
Winneweer	1	0	5
Lellens	7	1	1
Woltersum	10	6	3
St. Annen	14	6	2
Thesinge	1	1	0
Garmenwolde	37	5	5
Totaal	330	28	35
Totaal	351	14	10

Tabel 25 Basisonderwijs is voldoende nabij.

dorp	mee eens	neutraal	mee oneens
Ten Boer	218	2	1
Ten Post	28	5	1
Winneweer	1	0	4
Lellens	8	0	1
Woltersum	18	1	0
St. Annen	14	5	2
Thesinge	1	0	0
Garmenwolde	43	1	1
Totaal	351	14	10
Totaal	326	31	36

Tabel 27 Tevredenheid over de huisartsen

dorp	(zeer) tevreden	neutraal	(zeer) ontevre- den
Ten Boer	220	5	0
Ten Post	30	3	3
Winneweer	5	0	1
Lellens	8	1	0
Woltersum	18	1	0
St. Annen	17	5	0
Thesinge	2	0	0
Garmenwolde	42	4	1
Totaal	365	20	5

Tabel 29 Tevredenheid over het dorpshuis

dorp	(zeer) tevreden	neutraal	(zeer) tevreden	neutraal	(zeer) ontevreden
Ten Boer	120	39	11	11	11
Ten Post	25	6	2	2	2
Winneweer	0	1	1	1	1
Lellens	7	0	1	1	1
Woltersum	16	2	0	0	0
St. Annen	22	1	0	0	0
Thesinge	2	0	0	0	0
Garmenwolde	39	5	2	2	2
Totaal	248	57	18	18	18

Tabel 28 Tevredenheid over het consultatiebureau

Dorp	(zeer) tevreden	neutraal	(zeer) ontevreden
Ten Boer	74	21	1
Ten Post	11	2	1
Winneweer	0	1	1
Lellens	4	2	0
Woltersum	6	2	0
St. Annen	7	6	0
Thesinge	0	0	0
Garmenwolde	3	5	1
Totaal	114	41	4

Tabel 30 Tevredenheid over het buurthoes

dorp	(zeer) tevreden	neutraal	(zeer) ontevreden
Ten Boer	95	41	14
Ten Post	11	7	0
Winneweer	0	1	1
Lellens	3	2	0
Woltersum	6	4	0
St. Annen	8	7	1
Thesinge	1	0	0
Garmenwolde	9	6	0
Totaal	143	74	16

Tabel 31 Tevredenheid over de horeca

dorp	(zeer) tevreden	neutraal	(zeer) ontevreden
Ten Boer	150	42	11
Ten Post	7	6	15
Winneweer	3	1	0
Lellens	3	2	1
Woltersum	16	0	1
St. Annen	10	7	1
Thesinge	2	0	0
Garmenwolde	22	9	3
Totaal	229	72	34

Tabel 33 Tevredenheid over Bloemhof

dorp	(zeer) tevreden	neutraal	(zeer) ontevreden
Ten Boer	142	22	2
Ten Post	15	7	1
Winneweer	2	2	0
Lellens	5	1	0
Woltersum	7	3	0
St. Annen	9	5	0
Thesinge	0	0	0
Garmenwolde	11	4	2
Totaal	206	46	5

Tabel 32 Tevredenheid over de kerken

dorp	(zeer) tevreden	neutraal	(zeer) ontevreden
Ten Boer	118	22	3
Ten Post	9	12	1
Winneweer	3	0	0
Lellens	5	0	0
Woltersum	7	4	0
St. Annen	9	4	0
Thesinge	2	0	0
Garmenwolde	26	7	0
Totaal	192	52	4

Tabel 34 Tevredenheid over Innersdijk

dorp	(zeer) tevreden	neutraal	(zeer) ontevreden
Ten Boer	118	21	5
Ten Post	12	7	1
Winneweer	0	2	0
Lellens	6	0	0
Woltersum	7	3	0
St. Annen	7	7	0
Thesinge	0	0	0
Garmenwolde	12	3	0
Totaal	176	46	6

Tabel 35 Tevredenheid over de speelvoorzieningen (kinderen tot 12 jaar).

dorp	(zeer) tevreden	neutraal	(zeer) ontevreden
Ten Boer	87	33	39
Ten Post	10	9	6
Winneweer	5	0	0
Lellens	4	2	0
Woltersum	12	2	3
St. Annen	18	2	2
Thesinge	1	0	0
Garmenwolde	23	6	4
Totaal	169	58	55

Tabel 37 Tevredenheid over de sportvoorzieningen (kinderen tot 12 jaar).

dorp	(zeer) tevreden	neutraal	(zeer) ontevreden
Ten Boer	177	25	5
Ten Post	23	9	2
Winneweer	3	0	2
Lellens	3	3	1
Woltersum	16	3	0
St. Annen	11	3	5
Thesinge	2	0	0
Garmenwolde	38	3	2
Totaal	292	49	17

Tabel 36 Tevredenheid over de jongerenvoorzieningen

dorp	(zeer) tevreden	neutraal	(zeer) ontevreden
Ten Boer	27	54	52
Ten Post	2	9	12
Winneweer	0	2	2
Lellens	2	3	1
Woltersum	1	4	8
St. Annen	5	7	4
Thesinge	0	1	0
Garmenwolde	5	11	5
Totaal	47	95	89

Tabel 38 Tevredenheid over het openbaar vervoer naar de stad

dorp	(zeer) tevreden	neutraal	(zeer) ontevreden
Ten Boer	165	26	17
Ten Post	31	4	2
Winneweer	0	2	4
Lellens	3	4	1
Woltersum	5	5	6
St. Annen	7	6	7
Thesinge	2	0	0
Garmenwolde	29	7	7
Totaal	258	59	45

Tabel 39 Tevredenheid over het openbaar vervoer tussen de dorpen onderling

dorp	(zeer) tevreden	neutral	(zeer) ontevreden
Ten Boer	26	49	45
Ten Post	15	8	3
Winneweer	0	1	4
Lellens	2	2	4
Woltersum	4	3	6
St. Annen	4	5	10
Thesinge	0	0	0
Garmervolde	10	8	7
Totaal	64	82	82

Relatie inwoners-gemeente

Tabel 40 Hoeveel vertrouwen heeft u in de manier waarop uw gemeente wordt be-
digd?

vertrouwen	aantal	
heel veel	6	
veel	133	
niet veel / niet weinig	155	
weinig	37	
nauwelijks tot geen	13	
weet niet / geen mening	49	
		total

Tabel 40a Hoeveel vertrouwen heeft u in de manier waarop uw gemeente wordt bestuurd? per dorp

dorp	(heel) veel	niet veel/ niet weinig	weinig	nauwelijks tot geen
Ten Boer	77	98	20	6
Ten Post	12	12	7	1
Winneweer	1	2	1	1
Lellens	6	2	0	0
Woltersum	6	8	2	1
St. Annen	6	10	3	1
Thesinge	2	0	0	0
Garmenwolde	23	17	2	1
Total	139	155	37	13

Tabel 41 Stellingen over de gemeente

stelling	mee eens		neutraal	mee oneens
	47	80	52	28
De gemeente doet wat ze zegt.	119	134		
De gemeente houdt voldoende toezicht op het naleven van regels.	101	118		
De gemeente stelt zich flexibel op als dat nodig is.	108	111		
De gemeente luistert naar de mening van haar inwoners.	134	111		
De gemeente betrekt inwoners voldoende bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen.	170	108		
Inwoners/organisaties krijgen voldoende ruimte om ideeën en initiatieven te realiseren.	147	123		

Tabel 42 Stellingen over het bij de dorpsgerichte aanpak betrekken van bewoners en organisaties

stelling	mee eens	neutraal	mee oneens
De gemeente betrekt het dorp voldoende bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid.	157	142	53
De gemeente doet een beroep op de dorpsbewoners om zelf een bijdrage te leveren aan leefbaarheid en veiligheid.	171	123	49
De gemeente ondersteunt dorpsinitiatieven op het gebied van leefbaarheid en veiligheid voldoende.	136	136	56

Tabel 43 Hoe waardeert u de zorg van uw gemeente voor de woon- en leefomgeving in een rapportcijfer?

Cijfer	gemiddeld cijfer
1	3
2	2
3	5
4	13
5	37
6	88
7	135
8	77
9	9
10	2
Gemiddeld	6,6

Tabel 42a Stellingen over het bij de dorpsgerichte aanpak betrekken van bewoners en organisaties naar dorp

stelling	mee eens	neutraal	mee oneens
De gemeente betrekt het dorp voldoende bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid.			
Ten Boer	85	88	33
Ten Post	16	14	4
Winneweer	1	2	3
Leillens	6	2	1
Woltersum	4	6	4
St. Annen	9	9	0
Thesinge	2	0	0
Garmenwolde	23	14	3
De gemeente doet een beroep op de dorpsbewoners om zelf een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid en veiligheid.			
Ten Boer	85	81	35
Ten Post	19	10	4
Winneweer	1	2	2
Leillens	7	1	0
Woltersum	8	4	2
St. Annen	10	5	3
Thesinge	2	0	0
Garmenwolde	26	15	1
De gemeente ondersteunt dorpsinitiatieven op het gebied van leefbaarheid en veiligheid vol-			
Ten Boer	67	88	32
Ten Post	11	14	9
Winneweer	1	1	3
Leillens	7	0	0
Woltersum	6	5	3
St. Annen	10	3	4
Thesinge	2	0	0
Garmenwolde	21	16	3

Tabel 44 In welke mate heeft u zich de afgelopen 12 maanden ingezet voor de leefbaarheid en veiligheid in uw dorp?

mate	aantal
Intensief	57
Incidenteel	189
(vrijwel) nooit	111
geen antwoord	40
totaal	357

Tabel 45 Zou u zich in de nabije toekomst actief willen (blijven) inzetten voor uw dorp /buurt?

ja/ne	aantal
ja, zeker	111
ja, misschien	189
nee	47
weet niet/geen antwoord	50
totaal	347

Gezondheid en welzijn

Tabel 47 Welk cijfer geeft u -over het geheel genomen- uw gezondheid

Cijfer	gemiddeld cijfer
1	1
2	0
3	5
4	8
5	14
6	28
7	28
8	92
9	141
Gemiddeld	7,6
totaal	10

Tabel 48 Belemmeringen die de respondenten ervaren

belemmering	nauwelijks tot geen belemmering	lichte be- lemmering	matige be- lemmering	ernstige belemmering
(algemeene) lichaamelijke gezondheid	252	60	38	14
physiek functioneren (bewegen)	243	67	43	10
geestelijke gezondheid	318	26	17	2
taal / cultuur	344	12	6	0
financiële (laag) inkomen	270	49	26	11
gevoel er niet bij te horen'/niet thuis te voelen'	288	40	16	9
totaal	111	189	47	50

Tabel 46 'Zou u zich in de nabije toekomst actief willen (blijven) inzetten?' gekruist met: 'In welke mate heeft u zich de afgelopen 12 maanden ingezet.'

toekomst verleden	ja, zeker	ja, misschien	nee	weet niet/geen ant-
Intensief	50	6	1	0
Incidenteel	54	111	7	17
(Vrijwel) nooit	4	58	32	17
Geen antwoord	3	14	7	16
totaal	111	189	47	50

Tabel 49 Vindt u dat u voldoende contacten heeft met andere mensen?*

Ja/nee	aantal
ja, zeker	291
ja, maar ik zou wel wat meer	55
nee, te weinig	24
wil ik niet zeggen / weet niet	12
TOTAAL	382

* Het gaat hier om betrekenisvolle relaties buiten werk, school of eigen huis/houden

Tabel 50 Voelt u zich wel eens eenzaam?

eenzaam	aantal
(vrijwel) nooit	242
zelden	83
soms	47
vaak	5
wil ik niet zeggen / weet niet	8
totaal	385

Tabel 51 In welke van onderstaande verenigingen bent u de afgelopen 12 maanden actief geweest?

soort vereniging	aantal
Sportvereniging	128
gezelligheidsvereniging	52
relieuse of maatschappelijke vereniging	95
dorpvereniging	72
Dorpshuis	52
overige (vrijtijd)svereniging	78
ik ben niet actief (geweest) in het verenigingsleven	91
anders, namelijk	51
totaal	385

Tabel 51a Actief in dorpsvereniging/dorpshuis naar dorp

dorp	aantal	dorpsvereniging	aantal	dorpshuis	aantal
Ten Boer	18			8	228
Ten Post	8			7	37
Winneweer	0			0	6
Lellens	5			4	9
Woltersum	8			4	19
St. Annen	14			12	23
Thesinge	1			0	2
Garmenwolde	16			17	47
totaal	70	52	371		

soort hulp	intensief	incidenteel	(vrijwel) nooit
Zorg aan een hulpbehoevende naaste (mantelzorg)	55	122	160
Hulp aan buren (algemeen)	23	235	92
Aandacht voor buren in een zorgwekkende situatie	12	132	169
Vrijwilligerswerk	104	126	116
totaal	385		

Tabel 52 In welke mate heeft u zich de afgelopen 12 maanden ingezet voor anderen en/of maatschappelijke doelen?

ja/nee	aantal
ja	164
misschien	102
nee	70
weet niet	25
geen antwoord	22
totaal	383

Tabel 53a Wat is de reden om geen vrijwilligerswerk te doen?

Reden	aantal
geen interesse/behoefte tijdsgebrek/te druk (vanwege baan, zorgtaak of andere prioriteiten)	17
Gezondheid	27
weet niet wat voor vrijwilligerswerk ik kan doen	16
Anders	1
Totaal	70

Tabel 54 Welke vormen van burenhulp bent u bereid te verlenen?

soort hulp	aantal
hulp bij boodschappen	197
helpen bij vervoer	182
oogje in het zeil houden	260
huis schoonhouden of koken	31
klusjes in of rond het huis	112
medicijnen toedienen of persoonlijke verzorging	39
opvangen van kinderen	80
ondersteuning bij een aanvraag, administratie of anders, namelijk	98
geen, ik kan wegens omstandigheden geen burenhulp geven	21
geen, ik wil geen burenhulp geven	25
Totaal	13
349	

Tabel 55 In welke mate voelt u zich belemmerd in uw dagelijksche activiteiten / bezigheden door het geven van zorg aan een hulpbehoevende naaste (mantelzorg)?

belemmerd	aantal	aantal	percentage
(vrijwel) nooit	80	1	10%
zelden	43	1	3%
soms	48	8	7%
vaak	14	19	20%
weet niet	2	115	13%
n.v.t.	168	93	37%
Totaal	380	7	19

Tabel 56 Hebben anderen in de afgelopen 12 maanden huishoudelijke taken overgenomen in verband met gezondheidsproblemen of een andere beperking?

taak	nee	ja
Persononlijke verzorging of verpleegkundige hulp.	314	24
Huishoudelijke taken.	298	40
Begeleiding bij regelen van hulp en administratie.	305	29
Begeleiden bij het bezoeken van familie, arts etc.	303	31
Totaal	703	

Tabel 56a In hoeverre bent u afhankelijk van anderen voor hulp of zorg?

hulpgever	lage mate	2	3	4	Hoge mate
familie	23	5	2	3	5
vrienden of kennissen	20	4	1	1	3
dorpsbewoners	25	1	0	1	0
organisaties	22	0	2	1	3

Tabel 56b Afhankelijkheid van zorg naar leeftijd

leeftijdsgroep	aantal	aantal	percentage
18 tot en met 29 jaar	1	10	10%
30 tot en met 39 jaar	1	29	3%
40 tot en met 54 jaar	8	115	7%
55 tot en met 64 jaar	19	93	20%
65 jaar tot en met 74	13	103	13%
75 jaar en ouder	7	19	37%
Totaal	380		

Tabel 57 Indien u gedurende meerdere weken hulp of zorg nodig heeft. Wie zijn in staat en (mogelijk) bereid deze te geven?

hulpgever	aantal
partner	250
kinderen (inwoner)	65
kinderen (uitwoner)	111
andere familieleden	92
vrienden of kennissen	119
dorps/buurtbewoners	75
thuiszorg	65
particuliere hulp	38
weet niet	38
totaal	338
Gemiddeld	
	6,7

Tabel 58 Hoe waardeert u de inspanningen van uw gemeente / De Dool om inwoners volledig te laten deelnemen aan de maatschappij?

cijfer	aantal	gemiddeld cijfer
1	5	5
2	2	2
3	2	2
4	5	5
5	19	19
6	29	29
7	39	39
8	52	52
9	5	5
10	6	6
Gemiddeld		6,7

Tabel 57a Om welke reden maakt u geen gebruik van hulp van dorps/buurtbewoners?

reden	aantal
ik heb geen behoefte aan hulp	153
ik wil mijn buren niet belasten	39
ik kan niets terugdoen voor mijn buren	6
ik wil niet afhankelijk zijn van mijn buren	45
het contact met mijn buren is niet goed genoeg	31
anders, namelijk	18
totaal	304

Colofon

Auteurs:

Age Stinissen
Kübra Ozisik

Opdrachtgever:

Gemeente Ten Boer

Foto's

Gemeente Ten Boer

Uitgave:

Onderzoek en Statistiek Groningen
Onderzoek en Statistiek Groningen

T (050) 367 56 30
E info@os.groningen.nl
I www.os-groningen.nl
@basisvoorbereid